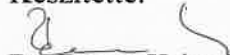

PÁLYAMŰ

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke által a Bírósági Közlöny 2025. évi 2. számában a Pécsi
Törvényszék Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégiuma kollégiumvezetői állására
94.E/2025. (II. 28.) OBHE határozattal kiírt pályázatra

Készítette:

Dr. Bence Krisztina
kollégiumvezető-helyettes
Pécsi Törvényszék

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1. Az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága.....	8
1.1. Ügyforgalom	8
1.1.1. Járásbíróságok	8
1.1.2. Törvényszék másodfok	10
1.1.3. Törvényszék elsőfok	12
1.2. Az ítélkezés időszerűsége.....	15
1.2.1. Járásbíróságok	15
1.2.2. Törvényszék elsőfok	16
1.2.3. Törvényszék másodfok	17
1.3. Az ítélkezés megalapozottsága.....	17
1.3.1. Járásbíróságok	18
1.3.2. Törvényszék elsőfok	19
1.3.3. Felülvizsgálat	20
2. Emberi erőforrások optimális elosztása, létszámhelyzet	20
3. Szakmai és a kollégium működésével kapcsolatos elképzelések	26
3.1. Az ítélkezés időszerűsége.....	27
3.2. A szakmai munkával kapcsolatos elképzelések	30
3.3. A kollégium működése.....	34
4. Tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás	36
5. A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége	38
6. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.....	39
7. Képzés	40
8. Záró gondolatok.....	42

***„A bíró hivatása nem uralom, hanem szolgálat:
szolgálat a jognak, az igazságnak, az embernek.”
(Lábady Tamás)***

Bevezetés

A pályázati kiírás szerint a pályaműnek tartalmaznia kell a Pécsi Törvényszék Polgári-Gazdasági-Munkaügyi Kollégiuma működésével kapcsolatos hosszú távú terveket és azok megvalósításának ütemezését. Ezek a tervek a jogalkotó által az igazságszolgáltatás működésével szemben megfogalmazott alapelveket és elvárásokat, az ezek megvalósítása érdekében az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke által megfogalmazott stratégiai célokat, a kollégiumvezető feladatait meghatározó jogi normákat és a törvényszék elnöke célkitűzéseit szem előtt tartva fogalmazhatók meg.

Az Alaptörvény 25-28. cikkei tartalmazzák a bíróságokra vonatkozó alkotmányos alapelveket. A törvény preambuluma szerint ezek végrehajtása, valamint a bírósági hatáskörök jogállami szintű, hatékony ellátása, a bírói függetlenség elvének maradéktalan megvalósítása és az ítélkezés egységének biztosítása érdekében fogadta el az Országgyűlés a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényt (a továbbiakban: Bszi.), amely 2012. január 1-jén történt hatálya lépése óta, immár tizennegyedik éve határozza meg a bíróságok működését.

A Bszi. preambulumaához fűzött előterjesztői indokolás kiemeli, hogy az igazságszolgáltatással szembeni elsődleges elvárás hosszú évek óta hazai és nemzetközi szinten is azonos módon fogalmazódik meg: a bíróságok a döntéseiket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva, ésszerű időn belül hozzák meg, függetlenül attól, hogy az ország mely pontján folyik az eljárás. Az e követelménynek való megfelelés vagy nem megfelelés alapvetően befolyásolja a bíróságokkal szemben kialakult közvélekedést, az igazságszolgáltatás iránti bizalom erősödését vagy gyengülését. Az igazságszolgáltatással szembeni alapvető követelmény tehát a kiszámítható, időszzerű ítélkezés.

A fenti célok megvalósítását szolgálja, hogy Bszi. 76. § (1) bekezdés a) pontja szerint az OBH elnöke általános központi igazgatási feladatkörében kialakítja és évente aktualizálja a bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és a megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot. Az OBH elnöke által a fenti feladatkörében meghatározott stratégiai célok az alábbiak:

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszzerűen ítélkezzenek,
- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
- tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása,
- a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

Az előbbiektől is kiemelkedik és folyamatos célkitűzés a magas színvonalú, megalapozott és időszzerű ítélkezés feltételeinek biztosítása és az elhúzódó pertartamú ügyek számának csökkentése.

A fent felsorolt stratégiai célok a Bszi. preambuluma által meghatározott alapelvek érvényesítését szolgálják, a bírósági hatáskörök jogállami szintű, hatékony ellátását, a bírói függetlenség elvének maradéktalan megvalósítását és az ítélkezés egységének biztosítását segítik elő. A bíróságok és a bírósági vezetők alapvető feladata pedig, hogy az előbbi elvek figyelembevételével folytassák tevékenységüket; a törvényszékek esetén a törvényszék elnökének a stratégiai elvek megvalósítását szolgáló célkitűzéseire is tekintettel.

A Bszi. 142. §-a szerinti, a bíróságok igazgatásában közreműködő bírói testületként a Bszi. 154. § (1) bekezdése alapján a kollégium meghatározott ügyszakba beosztott bírák testülete, amelyet a kollégiumvezető vezet. A Bszi. 154. § (5) bekezdéséből következően a kollégium tagjai a törvényszék bírái, továbbá a törvényszék területén működő járásbíróságok a kollégium szakágának megfelelő ügyszakban működő bírái közül 6 évre választott bírák.

A kollégium feladatait a Bszi. 155. § (1) bekezdése sorolja fel, ennek megfelelően véleményt nyilvánít – a járásbírói állásra benyújtott pályázat kivételével – a bírói álláspályázatokról, részt vesz a bíró szakmai tevékenységének értékelésében, véleményezi az ügyelosztási rendet, véleményt nyilvánít a törvényben meghatározott vezetői álláspályázatokról és kezdeményezheti a bírósági vezető bírósági vezetői vizsgálatának elrendelését vagy felmentését, ellátja a törvény által meghatározott egyéb feladatokat.

A kollégiumvezető alapvető feladatait a Bszi. 124. § (1) bekezdése határozza meg. Eszerint a kollégiumvezető szervezi a kollégium munkáját, évente beszámol a kollégiumnak a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről, ellátja a jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy az OBH elnökének határozata, továbbá a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

A kollégiumvezető feladatkörét érintő további, a bíróságok ítélkezése egységének biztosításával összefüggő fontos feladatot tartalmaz a Bszi. 26. §-a, amikor a kollégiumvezető feladataként fogalmazza meg a vezetése alatt álló bíróságok ítélkezésének folyamatos figyelemmel kísérését és az elvi jelentőségű kérdésben hozott határozatokról az ítélőtábla illetékes kollégiuma kollégiumvezetőjének tájékoztatását.

A bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (a továbbiakban: Igazgatási szabályzat) 28. § (1) bekezdése a fentiekkel összhangban deklarálja, hogy a kollégiumvezető szervezi és vezeti a kollégium munkáját. Az Igazgatási szabályzat 28. § (2) bekezdése pedig a következők szerint sorolja fel, példálózó jelleggel 17 pontban a kollégiumvezető feladatait:

- a) évente beszámol a kollégiumnak a pályázatához csatolt pályaműben szereplő tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről,
- b) a szabályzatban rögzítetteknek megfelelően a kollégiumvezetői tevékenységéről beszámol a törvényszék elnökének,
- c) az egységes jogalkalmazási gyakorlat elősegítése érdekében figyelemmel kíséri és elemzi a bírák, a felülvizsgálati, másodfokú vagy felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácsok ítélkezési tevékenységét,
- d) összegyűjti és elemzi, szükség esetén a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket,

- e) összehívja a kollégium ülését és a napirendhez kapcsolódó előterjesztés előkészítéséről gondoskodik,
- f) évenként összegzi a másodfokú, a harmadfokú, a felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácselnökök feljegyzéseinek általánosítható tapasztalatait, hasznosításukat előkészíti,
- g) ellenőrzi a kollégiumon belül az eljárási határidők és ügyviteli szabályok megtartását, ennek érdekében betekint az eljáró bíró vagy a tanácselnök által a Büsz. előírásai szerint vezetett nyilvántartásba; a törvényszék kollégiumvezetője e feladatot a kollégium illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon is ellátja,
- h) ellátja a jogegységi eljárással összefüggő, a Bszi. 26. § (3) bekezdése szerinti feladatokat, az elvi határozatokat (elvi döntéseket) rendszerezi, elemzi,
- i) ellátja a bírósági titkárok, a bírósági fogalmazók, a bírósági ügyintézők és az egyéb igazságügyi alkalmazottak képzésének a szakmai irányítását, felügyeletét,
- j) közreműködik a bírák ítélkező tevékenységének vizsgálatában, a bírák munkájának értékelésében,
- k) a közérdekű bejelentések és a panaszügyek intézésében részt vesz,
- l) javaslatot tesz – a szolgálati út betartásával – a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a Kúria kollégiumvezetőjének és az ítélőtábla elnökének a jogegységi eljárás indítványozására,
- m) irányítja és szervezi a tanácselnöki feljegyzések ismertetését,
- n) ellátja azokat a feladatokat, amelyeket a Bszi., egyéb jogszabály, az OBH elnökének szabályzata, határozata, intézkedése, valamint a szervezeti és működési szabályzat a hatáskörébe utal,
- o) előterjeszti – a szolgálati út betartásával – az ítélkezést segítő, támogató, központi intézkedést igénylő javaslatát, különösen a képzés, jogszabályalkotás, szabályzataalkotás, -módosítás körében,
- p) javaslatot tesz fegyelmi, kártérítési eljárás kezdeményezésére, megindítására,
- q) ellátja a bírósági határozatok anonimizálásával és közzétételével kapcsolatban a bíróságokra háruló feladatok végrehajtásáról szóló OBH utasításban számára meghatározott feladatokat.

Az Igazgatási szabályzat 44. § (2) bekezdése folytán a kollégiumvezető a kollégium következő évi működésére vonatkozóan éves munkatervet készít a 28. § rendelkezését figyelembe véve, melyet a törvényszék elnökének jóváhagyás végett megküld.

A Pécsi Törvényszék és az illetékességi területén működő bíróságok szervezeti és működési szabályzata (a továbbiakban: Szmsz.) a III. 1.1. pont alatt rögzíti, hogy kollégiumok munkáját a kollégiumvezetők vezetik és szervezik, a kollégiumvezetők igazgatási tevékenységét a törvényszék elnöke irányítja és ellenőrzi. Az Szmsz. e pontja a kollégium munkatervével, ügyrendjével kapcsolatos tartalmi követelményeket is meghatároz. Az Szmsz. 4.3. pontja a Bszi. 124. § (1) bekezdésére és az Igazgatási szabályzat 28. § (1) és (2) bekezdésére utalva rendelkezik arról, hogy az adott ügyszak kollégiumvezetője – amennyiben van helyettese, akkor a helyettese is – a hatáskörébe tartozó feladatait az irányítása alá tartozó kollégium másodfokú ügyeket tárgyaló tanácselnökének, csoportvezetőinek, bíráinak, továbbá a helyi bíróságok elnökei, elnökhelyettesei esetenkénti bevonásával látja el. A nevezettek megbízásáról a törvényszék elnökét előzetesen tájékoztatnia kell. Az Szmsz. VI. 8. pontja tartalmaz még a kollégiumvezetőt érintő szabályozást, mert a törvényszék elnöke által átruházott jogkörben a bírák és a fellebbezési tanácsok szakosodására figyelemmel az ügyek kiosztását a kollégiumvezetők végzik, azzal, hogy az ügy előadóját a fellebbezési tanács elnöke jelöli ki.

A Bszi. idézett rendelkezései jól mutatják egyrészt, hogy a kollégium testületként maga is fontos igazgatási feladatokat lát el, másrészt azt, hogy a kollégiumvezetőnek egyaránt vannak

igazgatási és szakmai vezetői feladatai. A Bszi. nem tartalmaz a kollégiumi munka szakmai oldalával kapcsolatos részletszabályokat, ezeket az Igazgatási szabályzat fogalmazza meg, a 28. § (2) bekezdése által adott hosszú felsorolás jól mutatja, hogy e feladatok mennyire szerteágazóak és összetettek.

Az előbbiektől a kollégiumi munka szakmai része az, amely véleményem szerint a kollégiumvezető munkájának leglényegesebb tartalmát megadja. A kollégium szakmai tevékenységének fontos korlátja 2020. április 1-től a Bszi. 27/A. §-a, amely a Velencei Bizottság ajánlásait szem előtt tartva kizárja, hogy a kollégiumok – jogszabályi felhatalmazás hiányában – jogértelmezési célú állásfoglalásokat bocsássanak ki. Ezen korlát tudomásulvétele mellett is elsődlegesnek gondolom a kollégium mint testület szakmai szerepét. A folyamatosan változó jogszabályi környezetben az új jogszabályok alkalmazására való felkészülés elősegítése, a jogalkalmazási és jogértelmezési problémák feltárása, az azokra való válaszok megadása, vagy legalább annak megkísérlése, a kollégium tagjainak együttműködését és aktív közreműködését igényli, ezt a folyamatot pedig a kollégiumvezetőnek kell elősegítenie, irányítani és koordinálni, többek közt a kollégiumi ülések és az Igazgatási szabályzat 164. §-a szerint összehívott tanácselnöki értekezletek napirendjének, szakmai megbeszélések és konzultációk tematikájának meghatározásával. Az ezzel kapcsolatos tevékenység pedig a kollégiumvezető talán legnehezebb, egyben legfontosabb feladata, mert tapasztalatom szerint a kollégák a szakmai vezetéstől elsősorban szakmai támogatást várnak.

Az előbbiekre tekintettel a kollégiumvezetői munka szakmai oldalát tekintem hangsúlyosnak és elsődlegesnek, azzal, hogy a munkához szükségszerűen hozzátartozik számos igazgatási feladat is.

Ehhez kapcsolódóan szeretnék röviden kitérni a pályázat benyújtásával kapcsolatos személyes motivációmra. A szakmai önéletrajzomból látható, hogy a jogi egyetem elvégzését követően kezdtem dolgozni a Pécsi Törvényszéken 1997-ben. Az azóta eltelt évtizedek során a bírónak válás lépcsőfokait a mindig nagy munkateherrel dolgozó székhelybírószágon jártam végig, majd bírónak a Komlói Járásbírószágon, a Pécsi Járásbírószágon és a Pécsi Törvényszéken folytattam ítélkezési tevékenységemet. A székhelybírószágon elnökhelyettesként, később kollégiumvezető-helyettesként az igazgatási és a szakmai vezetői munka területén is nagy tapasztalatra tettem szert.

A mai napig hálás vagyok a kollégium tagjainak azért, hogy annak idején járásbírói bírónak tiszteletet meg azzal, hogy támogatták a kollégiumvezető-helyettesi álláshelyre benyújtott pályázatomat. Remélem, hogy ezt a bizalmat meg tudtam szolgálni. Ennek köszönhetően az elmúlt években lehetőségem nyílt a kollégium szakmai- és igazgatási működésének alapos megismerésére. A törvényszéki első- és másodfokú polgári jogi gyakorlaton túl rátekintéssel rendelkezem a munkaügyi ügyszakra, a cégbírószágon, a felszámolási ügyszak működésére, a civil szervezetek nyilvántartását érintő ügyekre, továbbá a járásbírószágon helyzetére is. Bírónak és vezetői munkám során mindig a bírósági szervezet és a bírónak hivatás iránti maximális elkötelezettség, a hivatás szeretete, a jó értelemben vett szakmai alázat vezetett, munkámra szolgálatként tekintek. Igazgatási és szakmai vezetőként mindig igyekeztem valamennyi kollégám, bírónak, bírósági titkárok, fogalmazók és tisztviselők, írnokok munkáját támogatni, mert úgy gondolom, hogy munkaköröktől függetlenül feladatunk közös, az ügyfelek érdekeit maximálisan szem előtt tartó, átlátható, kiszámítható, magas szakmai színvonalon és időszzerűen működő bírósági szervezet működtetése. Vezetői feladataim ellátása mellett mindig arra törekedtem, hogy ítélkezési tevékenységemet magas szakmai színvonalon végezzem, tárgyalási kötelezettségemnek az elmúlt 15 év jelentős részében az igazgatási szabályok által előírtat jóval

meghaladó mértékben tettem eleget mind elsőfokú, mind a Pécsi Törvényszéken másodfokú ügyek intézésével. Igazgatási vezetőként is fontosnak tartottam a szakmai munkát, igyekeztem tölem telhető szakmai segítséget nyújtani bírótársaimnak, a szakmai kollégium akkori vezetőivel kifejezetten jó kapcsolatot alakítottam ki. Havi rendszerességgel tartottam polgári bírói szakmai értekezleteket a székhelybíróság bírái számára, amelyeket többen közülük a mai napig jó gyakorlatként emlegetnek és hiányolnak. Kollégiumvezető-helyettesként eltérő keretek és feltételek között, de ugyanezzel a szemléletmóddal folytattam a munkát. Az elmúlt években még fontosabbakká váltak a személyes és szakmai kapcsolatok, kollégáim bizalma, amikor szakmai kérdésekben hozzám fordulnak. Tisztában vagyok kollégáim erősségeivel, többségük szakmai érdeklődési területével, azzal, hogy kit milyen problémák megoldásába érdemes bevonni. Kinevezésem esetén célom a kölcsönös tiszteleten és bizalom elvein alapuló együttműködés a kollégium tagjaival, járásbírói bírákkal és bírósági titkárokkal egyaránt, ahol a kollégák bátran felvetik szakmai kérdéseiket, és együttműködnek a megoldások megtalálásában.

A Bszi. hatályba lépése óta eltelt időben az igazságszolgáltatás számos területén jelentős, az ítélezési tevékenységet és a bírák munkavégzésének körülményeit alapvetően meghatározó változások történtek. A civilisztikai ügyszakot érintően ezek közül a legfontosabbak a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.), a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) hatályba lépése, az elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó szabályok alkalmazása, a szervezetet érintően pedig a munkaügyi bíróságokkal kapcsolatos hatásköri változások voltak. Az elmúlt másfél évtized során vezetőként lehetőségem volt megtapasztalni, hogy a jogszabályi és szervezeti változásokra való felkészülés, az új jogszabályi környezethez való alkalmazkodás, az ebből eredő képzési kötelezettség teljesítése és önképzés szükségessége, továbbá a növekvő adminisztrációs kötelezettség mekkora terhet ró a bírákra és milyen nehéz, embert próbáló feladatot jelent a magas szakmai színvonalú, időszerű ítélezési tevékenység folytatása. Az ehhez szükséges szakmai háttér és munkafeltételek megteremtése a bírósági vezetők alapvető kötelessége, a felmerülő igazgatási és szakmai kérdések megoldása a szervezet és a kollégák alapos ismeretét, előrelátást, proaktivitást, stratégiai gondolkodást igényel.

Az előzőekben írtakat azért emeltem ki, mert a pályamű készítésekor már ismert, hogy az egyrészről az Igazságügyi Minisztérium, másrészről a Kúria, az Országos Bírósági Hivatal, és az Országos Bírói Tanács között 2024. november 22-én létrejött négyoldalú megállapodás alapján az igazságszolgáltatás, különösen a bírósági szervezet ismét jelentős változások előtt áll. A változások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a nagy tapasztalattal rendelkező, munkájukat kiválóan végző bírák kérelemre, a nyugdíjkorhatár betöltését követően objektív feltételek fennállása esetén fenntartsák bírói jogviszonyukat. Másrészt ismert, hogy a változások a civilisztikai ügyszak számos területét fogják érinteni. Ezek közé tartozik a tárgyalásokon való online jelenlét biztosítása, a polgári ügyekben várható az a szabályozás, hogy csak akkor szükséges az ítélet részletes indokolása, ha a felek jogorvoslati jogukkal valószínűsíthetően élni kívánnak, továbbá a cégek és más jogi személyek nyilvántartásával kapcsolatos egyszerű, automatizálható ügyek közigazgatási útra terelése.

A pályamű készítésekor már elkészült az egyes igazságügyi törvények módosításáról szóló 2025. évi ... törvény tervezete, amely számos egyéb törvény módosítása mellett tartalmazza többek közt a bírák nyugdíjkorhatárát érintő új szabályozást, valamint a Pp. módosítását. Ez és a várható, de még nem ismert további jogszabályváltozások, elsősorban a cégek és más jogi személyek nyilvántartásával kapcsolatos ügyek egy részének közigazgatási útra terelése, egyaránt nagy hatással lesz kollégiumunk működésére. Ezekre a későbbiekben részletesebben

is rámutatok, de szerettem volna előrebocsátani és hangsúlyozni, hogy a közeljövő elsődleges kihívásának a várható változásokra való eredményes felkészülést látom.

1. Az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága

A kollégium működésével kapcsolatos hosszú távú tervek nem fogalmazhatóak meg az ügyszak aktuális helyzetére vonatkozó ügyforgalmi adatok, az ítélkezés időszerűségét és annak minőségét tükröző megalapozottsági mutatók nélkül. A statisztikai adatok jelzik az esetleges kedvezőtlen tendenciákat, feltárnak olyan területeket, amelyek intézkedést tesznek szükségessé, vagy éppen a korábbi intézkedések eredményét mutatják.

A pályázat készítésekor a 2024. év tekintetében még nem készült el a törvényszék elnökének az összbírói értekezletre készített beszámolója, azonban az alapjául szolgáló statisztikai adatokat rendelkezésemre bocsátotta. A statisztikai elemzések a minél teljesebb kép érdekében a 2022., 2023., 2024. évek adatait vizsgáltam.

1.1. Ügyforgalom

1.1.1. Járásbíróságok

PÉCSI Törvényszék									
Ügyforgalmi adatok									
Az ügy tárgya	Érkezett			Befejezett			Folyamatban lévő		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Járásbíróságok									
Polgári per	3 920	4 127	3 863	4 043	4 045	3 895	1 333	1 415	1 383
Gazdasági per	215	239	249	255	227	245	100	112	116
Polgári nemperes	2 996	2 674	2 665	2 804	2 867	2 648	286	93	110
Bíróági végrehajtási ügyek	3 362	3 739	4 046	3 386	3 723	3 979	292	308	375
Gazdasági nemperes	1	2	1	1	1	2	0	1	0
Mediációs ügyek	39	31	35	40	30	37	6	7	5

PÉCSI Törvényszék									
Járásbíróságok ügyforgalma összesen, 2024. év									
Megnevezés		Peres ügyek			Nemperes ügyek				Mind- összesen
		polgári	gazdasági	összesen	polgári	bíróági végrehajtási ügyek	gazdasági	összesen	
Érkezett ügyek száma	összesen	3 863	249	4 112	2 665	4 046	1	6 712	10 824
	2023. év százalékában	93,6	104,2	94,2	99,7	108,2	50,0	104,6	100,4
Befejezett ügyek száma	összesen	3 895	245	4 140	2 648	3 979	2	6 629	10 769
	2023. év százalékában	96,3	107,9	96,9	92,4	106,9	200,0	100,6	99,1
Folyamatban lévő ügyek száma	összesen	1 383	116	1 499	110	375	0	485	1 984
	2023. év százalékában	97,7	103,6	98,2	118,3	121,8	0,0	120,6	102,9

Érkezett ügyek

A járásbíróságok ügyforgalmi adatait áttekintve az a következtetés vonható le, hogy amíg 2022. évről 2023. évre 5,3%-kal nőtt a polgári peres ügyérkezés, a 2024. évben a 2023. évihez képest az érkezés csökkent 6,4%-kal és alatta maradt a 2022. évinek is. A gazdasági peres ügyeket tekintve a 2022. évihez képest 2023-ban (+11,2%) és 2024-ben is növekedés volt megfigyelhető, 2024-ben a gazdasági peres érkezés 4,2%-kal emelkedett az előző évhez viszonyítottan.

A polgári és gazdasági peres ügyérkezés adatait összesítve az állapítható meg, hogy az előző évihez képest az érkezés 5,8%-kal csökkent.

A polgári nemperes érkezés a vizsgált időszakban 2022-ben volt a legmagasabb, ami 322 ügygel csökkent 2023-ra, 2024-ben pedig ehhez képest minimálisan, 9 darabbal esett vissza az érkezés, ez százalékos mértékben 0,3%-ot jelent.

A bírósági végrehajtási ügyek érkezése folyamatos emelkedést mutat, 2024-ben 8,2%-kal volt magasabb az érkezés.

A gazdasági nemperes ügyek érkezése mindhárom időszakban minimális, a 2024. évi 50%-os csökkenés mindössze egy ügynek felel meg.

A mediációs ügyek száma a 2023-ban tapasztalt csökkenést követően enyhén emelkedett 2024-ben.

Befejezett ügyek

A befejezett polgári peres ügyek száma 2023-ban 4045 darab volt, ami kettővel haladta meg az előző évit. 2024-ben 3895 polgári per fejeződött be a járásbíróságokon, ami 3,7%-os csökkenést jelent. A befejezett gazdasági peres ügyek számát tekintve 2024-ben az előbbivel ellentétes tendencia figyelhető meg, mert 7,9%-kal több ügy fejeződött be a 2023. évihez képest.

A befejezett polgári és gazdasági perek összesített adatait tekintve az állapítható meg, hogy a befejezések száma az előző évihez viszonyítottn 3,1%-kal csökkent.

A polgári nemperes befejezés a 2023. évihez képest csökkent 7,6%-kal és az érkezéseket sem érte el, a különbség azonban nem számottevő, az eltérés 17 darab az érkezett és befejezett ügyek száma között.

A befejezett végrehajtási ügyek száma 2024-ben 6,9%-kal emelkedett, a növekedés mértéke azonban elmaradt az ügyérkezés emelkedésének arányától.

A befejezett gazdasági nemperes ügyek aránya 100%-os emelkedést mutat, ez azonban számszerűen 1 ügyet jelent.

A mediációs ügyekből 7 darabbal több fejeződött 2024-ben a 2023. évihez képest.

Folyamatban maradt ügyek

A járásbíróságokon 2024-ben 1383 polgári per maradt folyamatban, ami az előző évinél 32 darabbal, 2,3%-kal kevesebb.

A folyamatban maradt gazdasági perek száma kissé emelkedett, ez 3,6%-ot, négy ügyet jelent.

A folyamatos polgári és gazdasági ügyek összesített adatai azt mutatják, hogy 2024. végén 1499 ügy maradt folyamatban, ami összességében minimális 1,8%-os csökkenést jelent az előző évihez viszonyítottn.

A polgári nemperes ügyek közül 2024-ben 110 maradt folyamatban, ez az előző évinél 17 darabbal és 18,3%-kal több, de lényegesen jobb adat, mint a 2022. évi 286 ügy volt.

A 2024. év végén folyamatban maradt 375 végrehajtási ügy jelentősen meghaladja a 2022. évit (292) és a 2023. évit (308), az emelkedés mértéke az előző évhez képest 21,8%.

Gazdasági nemperes ügy 2024. évben nem maradt folyamatban, mediációs ügyből pedig mindössze 5, ami alacsonyabb az előző két évben folyamatban maradt ügyek számánál.

Az előbbieket összegezve az a következtetés vonható le, hogy a járásbíróságokon a peres ügyek érkezése, befejezése és a folyamatban maradt ügyek száma stabil, kismértékű csökkenést mutat

2024-ben a 2023. évi adatokhoz képest. Pozitívum, hogy a befejezések száma 28-cal meghaladta az érkezett ügyekét.

A polgári nemperes ügyszak és a végrehajtási ügyszak helyzete figyelmet érdemel, mert mindkét ügyszakban lényegesnek mondható mértékben emelkedett a folyamatban maradt ügyek száma. A polgári nemperes ügyszakban az érkezés minimális csökkenése mellett esett vissza a befejezése száma, ami szükségszerűen a folyamatban maradt ügyek arányának emelkedését eredményezte. A végrehajtási ügyszak helyzete eltérő, mert az ügyszakban dolgozó bírósági titkárok és ügyintézők a befejezések számát az ügyérkezés növekedését meghaladó mértékben tudták ugyan növelni, de mégsem érte el az érkezéseket, ennek logikus következménye a folyamatban maradt ügyek számának emelkedése.

1.1.2. Törvényszék másodfok

Az ügy tárgya	Érkezett			Befejezett			Folyamatban lévő		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Törvényszék									
Fellebbezett ügyek									
Polgári per	261	247	218	266	256	216	58	49	51
Gazdasági per	49	17	24	43	26	21	12	3	6
Munkaiügyi per	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Polgári nemperes	579	712	761	584	703	757	31	40	44
Gazdasági nemperes	9	7	9	9	8	9	1	0	0
Munkaiügyi nemperes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb ügyek ²	49	36	41	52	35	41	0	1	1

²Egyéb ügyek: a másodfokra érkezett elsőfokú ügyek - minden ügyszakban

PÉCSI Törvényszék

Másodfokú ügyek ügyforgalma, 2024. év

Megnevezés		Peres ügyek				Nemperes ügyek				Egyéb ügyek ¹	Mind-összesen
		polgári	gazdasági	munka-ügyi	összesen	polgári	gazdasági	munka-ügyi	összesen		
Érkezett ügyek száma	összesen	218	24	0	242	761	9	0	770	41	1 053
	2023. év százalékában	88,3	141,2	-	91,7	106,9	128,6	-	107,1	113,9	103,3
Befejezett ügyek száma	összesen	216	21	0	237	757	9	0	766	41	1 044
	2023. év százalékában	84,4	80,8	-	84,0	107,7	112,5	-	107,7	117,1	101,6
Folyamatban lévő ügyek száma	összesen	51	6	0	57	44	0	0	44	1	102
	2023. év százalékában	104,1	200,0	-	109,6	110,0	-	-	110,0	100,0	109,7

Érkezett ügyek

A törvényszékre 2024. évben összesen 218 másodfokú polgári peres ügy érkezett, ami 43 és 29 üggyel kevesebb a 2022. évi és a 2023. évi adatnál, a 2022. évihez képest 16,5%-os, a 2023. évihez képest 11,7%-os a visszaesés.

A fellebbezett gazdasági peres ügyek érkezése 2024. évben viszont 41,2%-kal emelkedett az előző évihez képest, ez 7 ügyet jelent és jóval alatta marad a 2022. évi adatnak.

A polgári és gazdasági ügyek összesített adatait tekintve a másodfokú ügyérkezés 242 volt, ami 2024-ben 8,3%-kal maradt el az előző évitől.

A másodfokú bíróságon a polgári nemperes ügyérkezés a peres ügyekhez képest ellentétes tendenciát mutat, évek óta emelkedik. Amíg 2022-ben 579, addig 2023-ban 712, 2024-ben pedig 761 fellebbezett polgári nemperes ügy érkezett. Százalékos mértékben az elmúlt évben ez a 2022. évi adathoz képest 23%-ot meghaladó, a 2023. évihez képest pedig 6,9%-os emelkedést jelent.

A fellebbezett gazdasági nemperes ügyek száma minimális, 2024-ben 9 ilyen ügy érkezett a másodfokú bíróságra, ami 28,6%-kal haladja meg az előző évit, de mindössze 2 ügy különbséget jelent.

A másodfokú bíróságra egyéb ügy 2024-ben 41 érkezett, ami 13,9%-kal magasabb, mint az előző évi adat.

Befejezett ügyek

A másodfokú bíróság 2024-ben 216 polgári peres ügyet fejezett be, ami 15,6%-kal alatta maradt az előző évben befejezett ügyek számának.

2024-ben csökkent a másodfokú bíróság által befejezett gazdasági peres ügyek száma is a 2023. évi 26-ról 21-re, ez százalékos mértékben az előző évi 80,8%-a.

A polgári és gazdasági peres ügyek összesített adata azt mutatja, hogy a befejezések száma 16%-kal csökkent 2023-hoz képest.

Az elmúlt évben befejezett fellebbezett polgári nemperes ügyek száma 757 volt, ami az előző évinél 7,7%-kal több befejezést jelent.

A másodfokú bíróság 2024-ben 9 darab gazdasági nemperes ügyet fejezett be, ami eggyel több (+12,5%), mint az előző évi adat.

Az egyéb ügyekből az előző évinél hat darabbal, 17,1%-kal több, 41 fejeződött be 2024-ben másodfokon, ez megfelel az érkezések számának.

Folyamatban maradt ügyek

A másodfokú bíróság előtt 2024. év végén 51 polgári per maradt folyamatban, ami minimálisan, két darabbal haladja meg az előző évit, ez 4,1 %-os emelkedésnek felel meg.

A fellebbezett gazdasági peres ügyek közül 6 maradt folyamatban, ami 100%-os emelkedést jelent a 2023. évi 3 ügyhöz képest.

Az előző adatokat összesítve az állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság előtt folyamatban maradt 57 peres ügy 9,6 %-os emelkedést jelent a 2023. évhez viszonyítottnak.

A 2024. évben 44 polgári nemperes ügy maradt másodfokon folyamatban, ez négygyel haladja meg az előző évit, 10%-os növekedésnek felel meg.

2024-ben fellebbezett gazdasági nemperes ügy nem maradt folyamatban, ez az adat nem jelent változást 2023-hoz képest.

Az előbbiekből az vonható le következtetésként, hogy a másodfokú bíróság előtt az előző évinél 10 %-kal több nemperes ügy maradt folyamatban a 2024. év végén.

Az egyéb ügyekből az elmúlt év végén mindössze egy maradt folyamatban, ami megfelel az előző évi adatnak.

A Pécsi Törvényszék, mint másodfokú bíróság ügyforgalmi adatait az elmúlt három év viszonylatában vizsgálva az vonható le következtetésként, hogy a fellebbezett peres ügyek érkezése évről évre csökken, ezzel szemben a nempereseké folyamatosan nő. A peres

ügyérkezés járásbíróóságokon tapasztalt 2023. évi emelkedése nem vonta maga után a másodfokú ügyérkezés emelkedését.

A járásbíróóságok esetén a tavalyi évben volt tapasztalható a végrehajtási ügyérkezés szignifikáns emelkedése. A törvényszéki másodfokon ugyanez már két-három éve megfigyelhető, különösen 2023-ban és 2024-ben volt hangsúlyos, hogy a fellebbezett nemperes ügyek jelentős részét teszik ki a végrehajtási ügyek. Sok ügy érkezik a közjegyzőktől, köztük számos végrehajtási záradék törlése iránti ügy.

2024-ben a másodfokú bíróság befejezéseinek száma csökkent a peres ügyeket érintően, a nemperes ügyekben emelkedett. Egyik ügýtípusban sem érte azonban el a befejezések száma az érkezéseket. Ennek kizárólagos okát abban látom, hogy a 2024. évben az ítélezési szünetet követően egészségügyi okból a 2.Pf. tanács mind a négy teljes kiosztásban ítélező tagja kiesett az ítélezhetségből hosszabb-rövidebb időre, ezért a tanács csak az év utolsó néhány hetében működött teljes létszámmal.

1.1.3. Törvényszék elsőfok

PÉCSI Törvényszék									
Ügyforgalmi adatok									
Az ügy tárgya	Érkezett			Befejezett			Folyamatban lévő		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Elsőfokú ügyek									
Polgári per	164	157	146	173	153	147	83	87	86
Gazdasági per	76	75	77	83	69	83	35	41	35
Munkaügyi per	178	148	163	190	176	147	74	46	62
Polgári nemperes	672	880	768	643	873	812	83	90	46
Gazdasági nemperes	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Munkaügyi nemperes	20	10	20	20	10	19	0	0	1
Cégügylek ¹	7 329	7 139	7 249	7 381	7 174	7 298	470	435	386
Csőd- és felszámolási eljárások ²	359	435	555	230	447	472	340	328	411
Törvényszéki végrehajtási ügyek	79	75	85	81	74	90	6	7	2

PÉCSI Törvényszék														
Elsőfokú ügyek ügyforgalma, 2024. év														
Megnevezés		Peres ügyek				Nemperes ügyek								Mind-összesen
		polgári	gazdasági	munkaügyi	összesen	polgári	gazdasági	munkaügyi	összesen	csőd- és felszámolási eljárások ¹	cégügylek ²	Végrehajtási ügyek	nemperes ügyek összesen	
Érkezett ügyek száma	összesen	146	77	163	386	768	1	20	789	555	7 249	83	8 678	9 064
	2023. év számaiként	93,0	102,7	110,1	101,6	87,3	-	200,0	88,7	127,6	101,5	113,3	101,6	101,6
Befejezett ügyek száma	összesen	147	83	147	377	812	0	19	831	472	7 298	90	8 691	9 068
	2023. év számaiként	96,1	120,3	83,5	94,7	93,0	-	190,0	94,1	105,6	101,7	121,6	101,3	101,0
Folyamatban lévő ügyek száma	összesen	86	35	62	183	46	1	1	48	411	386	2	847	1 030
	2023. év számaiként	98,9	85,4	134,8	105,2	51,1	-	-	53,3	125,3	88,7	28,6	98,5	99,6

Érkezett ügyek

A Pécsi Törvényszékre 2024-ben 146 elsőfokú polgári per érkezett, ez az előző évek tendenciájának megfelelően kevesebb érkezett ügyet jelent. A 2023. évi adathoz képest 7%-os a csökkenés mértéke.

A gazdasági peres ügyek érkezése évek óta stagnál, az elmúlt három év viszonylatában évi 1-2 ügy az eltérés. 2024-ben az előző évinél 2,7%-kal több, 77 gazdasági per érkezett.

Emelkedett viszont a munkaügyi peres érkezés, a 2023. évi 148-hoz képest 2024-ben 163 ügy érkezett. Ez 10,1%-os növekedésnek felel meg.

A peres ügyérkezés fenti adatait összesítve az látható, hogy a peres ügyérkezés minimális mértékben (1,6%-kal) emelkedett, ami a munkaügyi érkezés emelkedésének tudható be.

A törvényszéki elsőfokú polgári nemperes ügyérkezés a 2023. évi 880-ról 768-ra esett vissza, a csökkenés mértéke 12,7%-os.

Gazdasági nemperes elsőfokú ügy 2024-ben 1 érkezett a Pécsi Törvényszékre.

A munkaügyi nemperes ügyérkezés a 2023. évhez viszonyítva a duplájára nőtt, ez mindössze 10 darabbal jelent több ügyet.

Az elsőfokú polgári, gazdasági és munkaügyi nemperes ügyérkezés összességében 2024-ben 11,3%-kal esett vissza a korábbi időszakhoz képest.

Cégügyekből 2024-ben összesen 7.249 érkezett, ami kissé meghaladja a 2023. évi érkezést, de alatta marad a 2022. évinek. 2023-hoz képest az emelkedés 1,5%-os volt.

Az érkezett csőd- és felszámolási eljárások száma az elmúlt években jelentősen emelkedett, ez a tendencia 2024-ben is megfigyelhető volt. 2024-ben 555 ügy érkezett, ami 2023-hoz viszonyítottnan 27,6%-os emelkedés, a 2022. évihez képest pedig 54,6%-os.

Törvényszéki végrehajtási ügy 2024-ben 85 érkezett, ez 10 darabbal (+13,3%) haladja meg az előző évit.

Befejezett ügyek

A befejezett polgári perek száma 2024-ben 147 volt, az előző évihez képest ez 3,9%-kal kevesebb.

Elsőfokon 83 gazdasági per fejeződött be, ez viszont az előző évi adatot meghaladja 20,3%-kal.

A befejezett munkaügyi perek száma 147 volt, ez a 2023. évi adathoz képest 16,5%-os csökkenést jelent.

A fenti adatokat összegezve az állapítható meg, hogy 2024-ben az elsőfokon befejeződött ügyek száma 5,3%-kal maradt alatta az előző évinek, az érkezett ügyekhez képest kilencével kevesebb fejeződött be.

Elsőfokon polgári nemperes ügyből 812 fejeződött be a 2024. év során, ami az előző évi adatnál kevesebb, 7%-os csökkenést mutat.

Az előző évekhez hasonlóan elsőfokú gazdasági nemperes ügy 2024-ben sem fejeződött be törvényszéki elsőfokon.

A befejezett munkaügyi nemperes ügyek száma 19 volt, ami az előző évihez viszonyítottnan 90%-os emelkedést, 9 ügyet jelent.

Az elsőfokon befejezett nemperes ügyek száma összességében az előző évi 94,1%-ára, tehát 5,9%-kal esett vissza.

2024-ben cégügyekből 7.298 fejeződött be, ami kissé (+1,7%) haladja meg az előző évi befejezések számát. Lényeges, hogy az érkezett ügyek számát is meghaladta.

A befejezett csőd- és felszámolási eljárások száma szintén emelkedést mutat, 2022-ben 230, 2023-ban 447, 2024-ben pedig már 472 ügyet fejeztek be a felszámolási bírúk. A befejezések száma a 2022. évinek több mint kétszerese, de az előző évit is 5,6%-kal meghaladó volt.

Törvényszéki végrehajtási ügyből az előző évinél 5 darabbal több, 90 fejeződött be. Százalékos mértékben ez 21,6%-os emelkedést jelent.

Folyamatban maradt ügyek

A Pécsi Törvényszéken elsőfokon 2024-ben 86 polgári per maradt folyamatban, ami minimálisan, mindössze egy üggyel az előző évi alatt maradt. Százalékos mértékben kifejezve ez 1,1%-os csökkenésnek felel meg.

Elsőfokú gazdasági peres ügyből az előző évi 41-hez képest 35, 14,6%-kal kevesebb maradt folyamatban.

2024. év végén a folyamatban maradt munkaügyi perek száma 62 volt, ami az előző évit 16-tal meghaladó szám és 34,8%-os emelkedésnek felel meg.

A fenti adatokat összegezve az a következtetés vonatható le, hogy 2023-hoz képest 2024-ben 5,2%-kal emelkedett az elsőfokon folyamatban maradt peres ügyek száma.

2024. év végén elsőfokon 46 polgári nemperes ügy maradt folyamatban, ez jelentős csökkenés, az előző évi adat 51,1%-ának felel meg.

Az elmúlt év végén gazdasági és munkaügyi nemperes ügyből is 1-1 maradt folyamatban, 2023-ban mindkét adat 0 volt.

A folyamatban maradt polgári, gazdasági és munkaügyi nemperes ügyek száma összességében 46,7%-kal csökkent.

2024-ben cégügy 386 maradt folyamatban, ez a 2023. évi 435 ügghöz képest 11,3%-os csökkenést jelent.

A folyamatban maradt csőd- és felszámolási eljárások száma 411 volt az év végén, a 2023. évi adathoz (328) képest ez 25,3%-os emelkedés.

2024. év végén mindössze két törvényszéki végrehajtási ügy maradt folyamatban, ez az előző évi 7-hez képest 71,4%-os csökkenés, összesen 5 ügyet jelent.

A Pécsi Törvényszéken elsőfokon a polgári és gazdasági ügyszak ügyforgalmi adatai azt mutatják, hogy az ítélezés az elmúlt években történt személyi változásokat követően kiegyensúlyozott. Jó eredmény, hogy a befejezések száma meghaladta az érkezéseket.

A folyamatos ügyek száma az érkezések emelkedésének és a befejezések csökkenésének logikus következményeként a munkaügyi ügyszakban emelkedett, de kezelhető. Ebben az ügyszakban 2024. évben egy tanács tárgyalta, szemben a korábbi időszakokkal, amikor – egészen 2023. őszéig – három tanácsra történt az ügyek kiosztása egymás közt 3-1-1 arányban.

A felszámolási ügyszakban az ügyérkezés elmúlt években tapasztalt növekedése a cégbíróság által hivatalból kezdeményezett eljárásoknak volt köszönhető a kényszertörlési eljárások koronavírus járvány időszakában történt felfüggesztése megszüntetését követően. Bár a cégbíróság folyamatosan kezdeményez hivatalból felszámolási eljárásokat, nagy mennyiségű ilyen új ügy érkezésére nem kell számítani.

A civil szervezetek ügyeit érintő 2023. évi adattisztítással összefüggésben számos törvényességi felügyeleti eljárás indult. Vélhetően ebből adódik a nemperes ügyek érkezésének 2024. évi jelentősebb csökkenése.

1.2. Az ítékezés időszerűsége

1.2.1. Járásbíróságok

PÉCSI Törvényszék Járásbíróságok ügyforgalma összesen, 2024. év					
Megnevezés			Peres ügyek		
			polgári	gazdasági	összesen
Az 1 éven belül befejezett perek	száma	a befejezett perekből	3 587	220	3 807
	aránya,%		92,1	89,8	92,0
	bef. változása		98,4	110,6	99,0
A 2 éven túl folyamatos perek*	száma	a folyamatban lévő perekből	43	8	51
	aránya,%		3,1	6,9	3,4
	ügyhátr. változása		95,6	133,3	100,0
Az 5 éven túl folyamatos perek	száma	a folyamatban lévő perekből	2	0	2
	aránya,%		0,1	0,0	0,1
	ügyhátr. változása		66,7	-	66,7

* Tartalmazza az 5 éven túl folyamatban maradt peres ügyek számát is.

A járásbíróságokon az 1 éven belül befejezett polgári (92,1%) és gazdasági (89,8%) peres ügyek aránya 92%, ami szép eredmény.

A két éven túli ügyek száma 2024-ben nem változott, az előző évhez hasonlóan 51, ezen belül azonban a polgári perek (43 ügy) aránya kissé csökkent, míg a gazdaságiaké (8 ügy) emelkedett 33,3%-kal.

A járásbíróságokon öt éven túl a 2023. évi háromhoz képest két polgári per maradt folyamatban, öt éven túli gazdasági per nem volt. Az öt éven túli ügyek aránya az előző évi adat 66,7%-a. Pozitív eredmény, hogy a járásbíróságokon az elhúzó ügyek aránya nem éri el az 5%-ot.

1.2.2. Törvényszék elsőfok

PÉCSI Törvényszék
Elsőfokú ügyek ügyforgalma, 2024. év

Megnevezés			Peres ügyek			
			polgári	gazdasági	munkaügyi	összesen
Az 1 éven belül befejezett perek	száma	a befejezett perekből	108	68	125	301
	aránya, %		73,5	81,9	85,0	79,8
	bef. változása	előző év=100,0	88,5	125,9	86,2	93,8
A 2 éven túl folyamatos perek ⁴	száma	a folyamatban lévő perekből	12	3	2	17
	aránya, %		14,0	8,6	3,2	9,3
	ügyhátr. változása	előző év=100,0	66,7	60,0	200,0	70,8
Az 5 éven túl folyamatos perek	száma	a folyamatban lévő perekből	2	0	0	2
	aránya, %		2,3	0,0	0,0	1,1
	ügyhátr. változása	előző év=100,0	-	-	0,0	200,0

¹ Tartalmazza az Fpk., Fpkih., Apk., Vpk., Vpkih., Tpk., Rpk., Rpkh., Szpkh., Szpkih. és a Cspk., Cspkih. ügyel

² Tartalmazza a Cg., Cgt., Kt., Vgk., Tpk. ügyeket

³ Számbavétel módja: BV minta második oldal: összesen

⁴ Tartalmazza az 5 éven túl folyamatban maradt peres ügyeket

2024-ben a Pécsi Törvényszék elsőfokán 301 peres ügy fejeződött be 1 éven belül, az összes ügyet tekintve azok 79,8%-a, az előző évihez képest ez az arány 93,8%. A polgári ügyek 73,5%-a, a gazdasági ügyek 81,9%-a, a munkaügyi ügyek 86,2 %-a fejeződött be 1 éven belül.

A két éven túli ügyek száma 7 darabbal csökkent, 17 ügy (12 polgári, 3 gazdasági és 2 munkaügyi per) maradt két éven túl folyamatban. Ez százalékos mértékben közel 30%-os csökkenést jelent. A két éven túli ügyek közt azonban kettő munkaügyi per, ami a 2023. évinél rosszabb adat.

Öt éven túli ügy 2 maradt folyamatban, ami eggyel több, mint az előző évi adat.

Összességében az állapítható meg, hogy az elhúzódó pertartamú ügyek száma csökkent a törvényszéken, arányuk ugyanakkor még mindig viszonylag magas. Ennek oka, hogy a törvényszéki elsőfokú polgári és gazdasági ügyek jelentős része tényállását és jogi megítélését is tekintve nehezebb, bonyolultabb jogvita. Az elhúzódó ügyek egy része abban az időszakban indult, amikor a törvényszéki elsőfokon tartós távollét és személyi változások folytán számos ügyet kellett átszignálni.

1.2.3. Törvényszék másodfok

PÉCSI Törvényszék

Másodfokú ügyek ügyforgalma, 2024. év

Megnevezés			Peres ügyek			
			polgári	gazdasági	munka-ügyi	összesen
A 6 hónapon belül befejezett perek	száma	a befejezett perekből	200	20	0	220
	aránya,%		92,6	95,2	-	92,8
	bef. változása	előző év=100,0	81,3	80,0	-	81,2
A 1 éven túl folyamatos perek	száma	a folyamatban lévő perekből	1	0	0	1
	aránya,%		2,0	0,0	-	1,8
	ügyhár. változása	előző év=100,0	100,0	-	-	100,0

¹Egyéb ügyek: a másodfokra érkezett elsőfokú ügyek - minden ügyszakban

A Pécsi Törvényszéken másodfokon 2024-ben 200 polgári és 20 gazdasági per fejeződött be hat hónapon belül, ez a polgári ügyek 92,6%-át és a gazdasági ügyek 95,2%-át jelenti. A hat hónapon belül befejezett ügyek aránya 92,8% (220) volt, ami az előző évihez képest 81,2%.

A másodfokú bíróság előtt 1 éven túl mindössze egy ügy maradt folyamatban, ami az ügyek 2%-ának felel meg. Ez az adat a 2023. évvel azonos.

A másodfokú bíróság időszerűségi mutatói kiválóak.

1.3. Az ítékezés megalapozottsága

Az ítékezés megalapozottságának fontos mutatója a fellebbezési viszonzyszám, tehát, az, hogy az elsőfokú bíróságok határozatai ellen milyen arányban terjesztettek elő fellebbezést a felek. Ez az adat azért kiemelten fontos, mert jól mutatja a bírósági döntések jogkeresők általi elfogadottságának mértékét. Az ítékezés megalapozottságát mutató másik, szakmai és társadalmi szempontból sem kevésbé fontos adat pedig az, hogy a másodfokú bíróság milyen arányban hagyja helyben, változtatja meg vagy helyezi hatályon kívül az elsőfokú bíróság döntését.

1.3.1. Járásbíróságok

PÉCSI Törvényszék

Járásbíróság és törvényszék másodfok viszonylata (civilisztikai és büntető ügyszakban)

	Járásbíróságon befejezett peres ügyek száma 2024-ben	Törvényszék másodfokra érkezett peres ügyek száma 2024-ben	Fellebbezési viszonyszám	Törvényszék másodfokon befejezett peres ügyek száma 2024- ben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
civil	4 140	242	0,058	237	121	51,1%	74	31,2%	20	8,4%	22	9,3%
polgári	3 895	218	0,056	216	113	52,3%	66	30,6%	16	7,4%	21	9,7%
gazdasági	245	24	0,098	21	8	38,1%	8	38,1%	4	19,0%	1	4,8%

A Pécsi Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon 2024-ben 4140 civilisztikai ügy fejeződött be, ebből 3895 polgári és 245 gazdasági peres ügy. Ehhez képest a törvényszékre, mint másodfokú bíróságra mindössze 242 ügy (218 polgári, 24 gazdasági) érkezett. A fellebbezési viszonyszám a civilisztikai ügyekben 0,058, ami azt jelenti, hogy az ügyek mindössze 5,8%-át támadták fellebbezéssel, azaz az elsőfokon jogerőre emelkedett ügyek aránya 94,2%-os. A polgári peres ügyekben a fellebbezési mutató az előbbinél jobb, 5,6%, míg a gazdasági perekben 9,8%-nak megfelelő.

2024. évi országos adatok még nem állnak rendelkezésünkre, de ezeket a mutatókat fontosnak tartottam összevetni az elérhető országos adatokkal is. Az elérhető legfrissebb adat az OBH által közzétett 2024. I. félévi ügyforgalmi elemzés¹, amely szerint a Pécsi Törvényszéken az előbbi mutató 93,7%-os volt, a 2023. évi ügyforgalmi elemzés² szerint pedig 93,8%-os. Az országos átlagadat 2004. I. félévében 94,1%, 2023. évben pedig 93,6% volt. A teljes 2024. évet tekintve tehát ez az adat javult az előző évhez képest. A minőségi mutatók körében az országos adatok forrásaként a következőkben is a fenti elemzésekre fogok hivatkozni.

A másodfokú bíróság által 2024-ben befejezett 237 civilisztikai peres ügyből 121, 113 polgári és 8 gazdasági ügy fejeződött be helybenhagyással, ami az ügyek 51,1%-a. A polgári ügyek esetén ez az arány kissé magasabb 52,3% (113 ügy), míg a gazdasági ügyeknél mindössze 38,1% (8 ügy). Ez az arány az előző évekhez képest sajnos romlott. A 2023. évi országos statisztikai adatok szerint a Pécsi Törvényszék adatai kiemelkedőek, országosan a legjobbak voltak az akkori 61,4%-os helybenhagyási arányt tekintve. A 2023. évi ügyforgalmi elemzés kiemelte, hogy az adatszolgáltatással érintett időszakban Pécs adatai kiegyenlítették, végig kedvezőek. Már a 2024. évi I. féléves országos statisztikai adat (48,5%) is jelezte a kedvezőtlen tendenciát, mert az előző félévi országos 1. helyről a 15.-re estünk vissza, ezen az év második felében ugyan sikerült javítani, a visszaesés azonban ennek ellenére számottevő. A 2024. évi adat az említett összefoglalóban figyelembe vett négy év, a 2020-2023. közötti időszak legalacsonyabb adatánál (53,1%) is kedvezőtlenebb.

A másodfokú bíróság 74 civilisztikai ügyet változtatott meg, ami 31,2%-os arány. A polgári ügyek 30,6%-át (66 ügy) és a gazdasági ügyek 38,1%-át (8 ügy) változtatta meg a másodfokú bíróság.

A hatályon kívül helyezések száma a civilisztikai ügyszakban 20 darab volt, ez a másodfokú bíróság által felülbírált ügyek 8,4%-ának felel meg. A polgári ügyek esetén ez az arányszám 7,4% (16 ügy), a gazdasági ügyeknél 19,0% (4 ügy). Az országos statisztikai adatokkal összevetve az állapítható meg, hogy 2023. év végéhez képest, amikor 6,0% volt a hatályon

¹ Ügyforgalmi elemzés 2024. I. félév, <https://birosag.hu/birosagokrol/statisztikai-adatok/ugyforgalmi-adatok>

² Ügyforgalmi elemzés 2023. év, <https://birosag.hu/birosagokrol/statisztikai-adatok/ugyforgalmi-adatok>

kívül helyezési arány, ez az adat is romlott, legutóbb 2020-ban haladta meg a 8%-ot a hatályon kívül helyezések aránya. A 2024. I. félévi adat (5,9%) ezt a tendenciát még nem mutatta.

Egyéb módon a civilisztikai ügyek közül 22 fejeződött be, ami 9,3%-ot jelent. A polgári perek esetén ez 9,7%, a gazdasági ügyeknél (1 ügy) 4,8 %-ot jelent.

A fenti adatok kissé ellentmondásosnak tűnnek. Az, hogy csökkent a fellebbezési viszonyszám és emelkedett az elsőfokon jogerőre emelkedett ügyek aránya, pozitív adat, és a bíróságok döntései meggyőző erejét mutatja. A helybenhagyási és hatályon kívül helyezési arányra vonatkozó kedvezőtlen adatok ugyanakkor nem hagyhatók figyelmen kívül. Rövid távú és késedelmet nem tűrő cél az ezek mögött rejlő okok feltárása a tanácselnökök bevonásával. Feltétlenül szükséges a másodfokú határozatok tanulmányozása, elemzése is. Számszerűen ez nem jelent ugyan sok ügyet, de a gazdasági ügyekre fokozott figyelmet kell fordítani a magas hatályon kívül helyezési arány miatt. Az okok feltárását követően a tapasztalatokat meg kell osztani a bírósági bírákkal és szükség esetén a megfelelő szakmai segítséget megadni számukra. Az ezekkel kapcsolatos gyakorlatunkat és a jövőre vonatkozó elképzeléseimet a későbbiekben részletesen is kifejtem. Hosszú távú célkitűzésként pedig nem fogalmazható meg más, mint a helybenhagyási arány javítása és a másodfokú bíróság által hatályon kívül helyezett ügyek arányának csökkentése.

1.3.2. Törvényszék elsőfok

Törvényszék és ítélőtábla viszonylata (civilisztikai és büntető ügyszakban)

	Törvényszéken befejezett peres ügyek száma 2024-ben	Ítélőtáblára érkezett peres ügyek száma 2024-ben*	Fellebbezési viszonyszám	Ítélőtáblán befejezett peres ügyek száma 2024-ben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
civil	230	43	0,187	35	22	62,9%	6	17,1%	3	8,6%	4	11,4%
polgári	147	31	0,211	28	19	67,9%	4	14,3%	2	7,1%	3	10,7%
gazdasági	83	12	0,145	7	3	42,9%	2	28,6%	1	14,3%	1	14,3%

A törvényszéken 2024-ben befejezett 230 civilisztikai ügyből 147 polgári és 83 gazdasági per volt. A civilisztikai ügyek 18,7%-ában terjesztettek elő fellebbezést, ez az adat a polgári ügyeket tekintve 21,1%, a gazdasági ügyeket tekintve 14,5%.

Az előbbiekből az következik, hogy a törvényszék civilisztikai ügyszakában az ügyek 81,3%-a emelkedett elsőfokon jogerőre. Az országos statisztikai adatok szerint 2023-ban törvényszékünkön a jogerőre emelkedési arány 85,6%-os volt, 2024. I. félévében pedig 82,5%. Ez az ügyek nehézségére, súlyára tekintettel elfogadható.

A másodfokú bíróság 22 ügyben (19 polgári, 3 gazdasági per) helybenhagyta az elsőfokú bíróság döntését, a helybenhagyási arány az összes ügyet tekintve 62,9%-os. A polgári ügyekben ez az adat 67,9%, a gazdasági ügyekben 42,9%. A helybenhagyási arány jelentős javulást mutat 2023-hoz képest, amikor az országos adatok szerint a törvényszéki elsőfokú polgári-gazdasági peres ügyek helybenhagyási aránya törvényszékünkön 51,5% volt, de a 2024. évi I. félévi 78,9%-nál, ami országosan a legjobb volt, sajnos rosszabb.

A Pécsi Ítélőtábla a felülbírált civilisztikai ügyek 17,1%-át (6 darab) változtatta meg, ebből 4 polgári per (14,3%) és 2 gazdasági per (28,6%) volt.

A törvényszéken elsőfokon befejezett ügyek közül hármat (8,6%) helyezett hatályon kívül a másodfokú bíróság, 2 polgári (7,1%) és 1 gazdasági (14,3%) ügyet. Ezt az országos statisztikai adatokkal összevetve az állapítható meg, hogy 2023-hoz képest, amikor a törvényszéki

elsőfokot érintő hatályon kívül helyezés nem történt, és ezzel az aránnyal az elsők közt voltunk, az adat romlott, ugyanakkor javulás történt a 2024. I. félévi 10,5%-os mutatóhoz képest.

Az ítéletábrán egyéb módon az ügyek 11,4%-a (4 ügy) fejeződött be, ebből 3 polgári (10,7%) és 1 gazdasági (14,3%).

	Elsőfokon befejezett peres ügyek száma 2024-ben	Másodfokra érkezett peres ügyek száma 2024-ben	Fellebbezési viszonyszám	Másodfokon befejezett peres ügyek száma 2024-ben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
civil	147	17	0,116	19	14	73,7%	4	21,1%	0	0,0%	1	5,3%
munkaügyi	147	17	0,116	19	14	73,7%	4	21,1%	0	0,0%	1	5,3%

Az elsőfokon befejezett 147 munkaügyi per esetén a fellebbezési viszonyszám 11,6% volt. Ez 17 fellebbezett ügyet jelent. A másodfokú bíróság 2024-ben 19 munkaügyi pert bíralt felül, ezek 73,7%-át (14) helybenhagyta, 21,1%-át (4) megváltoztatta és 1 ügyet (5,3%) helyezett hatályon kívül.

A munkaügyi perek tekintetében kiemelendő a kifejezetten jó helybenhagyási arányszám.

A fenti adatok összességében a törvényszék elsőfokán ítélező kollégák nagy szakmai felkészültségét mutatják, az ítélezés színvonala kiváló.

1.3.3. Felülvizsgálat

Kúriai felülvizsgálat

	Kúriáról visszaérkezett felülvizsgálati indítványok száma (db)	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
		db	%	db	%	db	%	db	%
civil	47	30	63,8%	3	6,4%	3	6,4%	11	23,4%
polgári	31	18	58,1%	3	9,7%	1	3,2%	9	29,0%
gazdasági	8	4	50,0%	0	0,0%	2	25,0%	2	25,0%
munkaügyi	8	8	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

A Kúriáról 2024-ben 47 felülvizsgálati kérelem érkezett vissza 31 polgári, 8-8 gazdasági és munkaügyi peres ügyben. Nagyon jó a 63,8%-os, különösen a munkaügyi pereket érintő 100%-os helybenhagyási arány. Az ügyek 6,4%-a megváltoztatással, 6,4%-a hatályon kívül helyezéssel, 23,4%-a egyéb módon fejeződött be.

2. Emberi erőforrások optimális elosztása, létszámhelyzet

Az időszerű ítélezés egyik előfeltétele az ehhez szükséges emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása.

A kollégiumvezető-helyettesi álláshelyre 2019. őszén benyújtott pályaművem készítésekor a Pécsi Törvényszékről és az illetékességi területén található járásbíróságokról a civilisztikai ügyszakban összesen hét bíró ítélező tevékenysége hiányzott, az ügyszak helyzetét ez akkor a Pécsi Törvényszéken, de különösen a székhelybíróságon nehezítette meg. Az azóta eltelt időben a létszámhelyzet javult, de optimálisnak nem nevezhető, mert a civilisztikai ügyszakból jelenleg is három bíró hiányzik. Egy bíró van tartósan távol, egy bíró az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltésére tekintettel felmentési idejét tölti és egy lemondás folytán megüresedett járásbírósági álláshelyre kiírt pályázat elbírálása folyamatban van.

A törvényszék elnöke kezdeményezte egy lemondás folytán megüresedett pécsi járásbírósági álláshely átalakítását törvényszéki polgári elsőfokú álláshellyé, amelyről még nem született

döntés. Erre az álláshelyre szükségünk lenne, mert a Létszámgazdálkodási Kabinet peres ügyek ügyforgalmát és súlyszámátlagait tartalmazó kimutatása³ szerint törvényszéki elsőfokon az érkezett és folyamatban maradt ügyek súlyszáma is tartósan meghaladja az országos átlagot.

A kollégiumnak jelenleg 23 tagja van, húsz törvényszéki bíró tag és három a járásbíróságok bírái közül a Bszi. 154. § (5) bekezdése alapján hat-hat évre választott bíró. Ebben rövidesen változás várható, a kollégium ügyrendjének módosítása folyamatban van, a törvényszéki kollégiumi tagok száma 19 főre csökken. Ennek oka, hogy a Pécsi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumának tagjai közül ketten kollégiummunknak is tagjai, mert korábbi munkaügyi bírakként kijelöléssel rendelkeztek munkaügyi ügyek intézésére. Egyikük munkaügyi pereit már befejezte, ezért kijelölését 2025. április 1. napjával az Országos Bírósági Hivatal elnöke megszüntette, másikuk kijelölésének fenntartása továbbra is szükséges, mert egy ügye változatlanul folyamatban van. Az ügy befejezését követően kijelölése megszüntethető lesz, így megvalósulhat a törvényszék elnökének az a célkitűzése, hogy a vegyes kijelölések megszűnjenek.

Törvényszéki elsőfok

A polgári ügyszakban az ügyelosztási rend szerint elsőfokon nyolc bíró ítélkezik, köztük a kollégiumvezető és kollégiumvezető-helyettes is. Teljes kiosztással ténylegesen három bíró jár el elsőfokon a polgári és gazdasági peres ügyekben. Három elsőfokú bíró tagja a másodfokú tanácsoknak előadó- és szavazó bíróként, az ebből adódó munkaterhük miatt jelenleg kizárólag a vagyoni elégtétel iránti nemperes ügyekben járnak el elsőfokon.

Munkaügyi perek intézésére kijelöléssel az előbbieken említett közigazgatási ügyszakos bíró mellett három bíró rendelkezik, közülük egy tárgyal teljes kiosztással munkaügyi pereket, ketten elsőfokú ügyeket teljes kiosztásban tárgyaló polgári bírák. Rájuk jelenleg csak a teljes kiosztásban ítélkező munkaügyi tanácsot érintő kizárási ok esetén történik munkaügyi perek kiosztása, mindaddig, amíg az ügyérkezés és a munkateher egyenlő elosztásának elve nem indokolja ezt meghaladó bevonásukat a munkaügyi perek intézésébe.

Törvényszéki másodfok

A törvényszéken két másodfokú tanács működik, mindkét tanácsnak az ügyelosztási rend szerint hat-hat tagja van, mert a tanácsokban tag a kollégiumvezető és a kollégiumvezető-helyettes is. A másodfokú tanácsok ténylegesen négy-négy taggal működnek, működésüket igazgatási tanácselnök irányítja. Az 1.Pf. tanács tagjai közül ketten tanácselnökök és ketten törvényszéki bírák, a 2.Pf. tanácsnak három tanácselnök és egy törvényszéki bíró tagja van.

Törvényszék nemperes ügyek

A cégügyeket és a felszámolási ügyeket két-két bíró látja el. Közülük a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 13. § (3) bekezdése alapján egy cégbíró és a két felszámolási bíró részt vesz a büntető tanácsok ítélkezésében a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények ügyében eljáró tanácsok tagjaként. Az ebből eredő tárgyalási kötelezettségük változó.

³ <https://kpintra.justice.hu/letszamgazdalkodasi-kabinet/peres-ugyek-ugyforgalma-es-sulyssamatlagai>

A törvényszéken a kiegyensúlyozott, időszerű és magas színvonalú ítélkezési tevékenység személyi feltételei aktuálisan biztosítottak. Ezt az ügyforgalmi adatok, az időszerűségi és megalapozottsági mutatók egyaránt alátámasztják, de elsőfokon az ügyek nagyon nehéz megítélésűek, az ügyek összesített súlyszámaátlaga jelentősen meghaladja az országos átlagot, ezért egy további álláshelyre szükség lenne.

A pályamű bevezetőjében utaltam a bírósági szervezet előtt álló változásokra, ezek egy része a törvényszéket fogja érinteni. Magyarország Alaptörvényének tizennegyedik módosítása 2026. január 1-től kezdődő hatállyal módosította az Alaptörvény 26. cikk (2) bekezdését a bírói felsőkorhatár tekintetében. Eszerint a jövőben a bíró szolgálati jogviszonya az általános nyugdíjkorhatár betöltéséig, illetve sarkalatos törvényben meghatározott esetekben a bíró hetvenedik életévének betöltéséig fennállhat. 2026-ban a kollégium három törvényszéki bíró tagja tölti be az általános nyugdíjkorhatárt, egyikük cégbíró, ketten a másodfokú tanácsokban ítélkező tanácselnökök, köztük az 1.Pf. tanács igazgatási tanácselnöke. Valamennyien felkészült, nagy tapasztalattal rendelkező bírák. Ha élnek a jogszabály által biztosított lehetőséggel és fennmarad bírói szolgálati viszonyuk, ez a kollégium működése szempontjából nem fog érdemi változást jelenteni. Egyikük vagy többük nyugállományba vonulása viszont lényeges változást hoz. A helyzet részben kezelhető lehet belső átszervezéssel, ebben az esetben azonban a máshonnan kieső munkaerő pótlása lesz szükséges. A nyugdíjazás esetén megüresedő álláshelyek kiírását ezért elengedhetetlennek tartom.

Ehhez a kérdéshez szorosan kapcsolódik, hogy a cégek nyilvántartásával összefüggésben várható változások miatt jelenleg nem látható előre, hogy miként alakul a cégbíróság munkaterhe. Az azonban bizonyos, hogy egy bíróval a cégügyek időszerű intézése a jövőben sem biztosítható. Kizárási ok fennállása esetén és a távollétek idejére munkaszervezési okból két cégbíróra a jövőben is szükség lesz.

Az előbbiekből adódó bizonytalanságokra is tekintettel a törvényszéken jelenleg kialakult munkamegosztáson egyelőre nem tervezek változtatni. Az elsőfokú bírák nagyon jól teljesítenek, a munkaügyi ügyszakban ítélkező kolléga munkaterhe igényel odafigyelést. A másodfokú tanácsok személyi összetétele, munkamegosztása 2021. eleje óta kialakult, összehangoltan, jól együttműködnek. A másodfokra érkező nemperes ügyek mennyisége miatt a négytagú tanácsok fenntartása indokolt. Az elmúlt év megmutatta, hogy egy kieső tag munkája is milyen hiányt jelent, egyszerre tartósabban távollévő két tag, köztük az igazgatási tanácselnöke, a tanács többi tagjától a működőképesség fenntartása érdekében jelentős erőfeszítéseket kíván. A felszámolási ügyszakban és a cégbíróságon a két-két bíró munkájára szükség van.

A bírák nyugdíjazását érintő jogszabályváltozások rövid távon is befolyásolhatják a törvényszék működését, de szót kell ejteni arról, hogy 5-10 éves időintervallumot tekintve az említett három mellett további törvényszéki bírák nyugdíjba vonulása várható. Ilyen hosszú távon sem a jogszabályváltozások, sem az ügyforgalmi adatok alakulása nem prognosztizálható, azonban időben előre kell gondolkodnunk azzal kapcsolatban, hogy az ítélkezés színvonalának fenntartása érdekében miként történjen majd a pótlásuk.

Ennek egyik lehetséges eszközeként az az elképzelésem, hogy időről időre biztosítson lehetőséget a törvényszék járásbírói bírák számára arra, hogy szakmai fejlődésük elősegítése érdekében, ügyeik megtartása mellett, néhány ügyre vagy rövidebb időre szóló kirendeléssel bekapcsolódjanak a törvényszéki első- vagy másodfokú tanácsok munkájába. Hasonló kezdeményezésre volt már példa 2018-2019-ben törvényszékünkön. Ez a gyakorlat

hozzásegítené a járásbíróvási bírákat, hogy a törvényszék hatáskörébe tartozó, általuk nem ismert típusú elsőfokú ügyeket is tárgyaljanak, munkájukról az ítéltábla is képet tudna alkotni, ők pedig megmérettetnék munkájukat az ítéltábla mint másodfokú bíróság előtt, továbbá megismernék a másodfokú tanácsok munkáját. Ez a gyakorlat az érintett bírák számára más látásmódot, kitekintést biztosítana, közvetlenebb szakmai kapcsolatok kialakítását segítené elő, másrészt a törvényszéki kollégák is képet tudnának alkotni a bíró szakmai képességei tekintetében.

Járásbíróságok

A Pécsi Járásbíróság engedélyezett polgári bírói létszáma jelenleg 14 fő, azonban a járásbíróság elnöke és elnökhelyettese is polgári ügyszakos bíró, amit a munkateher körében figyelembe kell venni. Egy bíró kirendeléssel ítélkezik a Mohácsi Járásbíróságon, egy szigetvári járásbírósági bíró hosszú évek óta, jelenleg 2026. március 31. napjáig történt kirendeléssel a Pécsi Járásbíróságon ítélkezik. A bírói létszám ilyen módon biztosított. Az elmúlt esztendő egy részében a bíróság egy bírása a Werbőczy Mundus ösztöndíj programban való részvétele miatt az Országos Bírósági Hivatalba volt beosztva, beosztása azóta megszűnt.

A Komlói Járásbíróság engedélyezett polgári bírói létszáma négy fő. A járásbíróság elnöke polgári ügyszakos bíró, rajta kívül jelenleg egy polgári bíró ítélkezik teljes kiosztással a bíróságon. Ennek oka, hogy az előbbieken írt három hiányzó bírói létszámból kettő a Komlói Járásbíróságot érinti. A lemondás folytán megüresedett álláshelyre kiírt pályázat elbírálása folyamatban van, remélhetőleg hamarosan munkába állhat az új kolléga. Egy polgári ügyszakos bírót – nyugállományba helyezés iránti kérelmére tekintettel – Magyarország Köztársasági elnöke 2025. április 20-ai hatállyal mentett fel bírói tisztségéből, jelenleg felmentését tölti.

A Mohácsi Járásbíróságon három polgári bíró ítélkezik, egyikük egyben a járásbíróság elnöke is. Egy bíró tartósan távol van, de pótlása a Pécsi Járásbíróságról történt kirendeléssel biztosított.

A Siklói Járásbíróságon szintén három polgári bíró ítélkezik, a járásbíróság elnöke is polgári ügyszakos bíró.

A Szigetvári Járásbíróság engedélyezett polgári bírói létszáma három fő. Ez a járásbíróság az egyetlen, amelynek büntető ügyszakos az elnöke. A bírák közül ketten határozott időre kinevezett bírák, a harmadik bíró kirendeléssel a Pécsi Járásbíróságon ítélkezik évek óta.

Az előbbieket összegezve jól látható, hogy a Pécsi Törvényszék illetékességi területéhez tartozó járásbíróságok többségének, egyetlen kivétel ez alól a Szigetvári Járásbíróság, polgári ügyszakos az elnöke, az elnökhelyettesi tisztséggel rendelkező székhelybíróságon az elnökhelyettes is. Ezt azért emeltem ki, mert az igazgatási vezetők elvileg nem teljes ügykiosztással ítélkeznek, de az Igazgatási szabályzatban foglaltakat jóval meghaladóan teljesítik tárgyalási kötelezettségüket. Ezt a körülményt nem lehet figyelmen kívül hagyni a munkateher értékelésekor, és részben éppen emiatt nehezebb aktuálisan a Szigetvári Járásbíróság helyzete.

A Pécsi, Mohácsi és Siklói Járásbíróságokon, a székhelybíróság és a Mohácsi Járásbíróság tekintetében a kirendeléseknek köszönhetően, az időszerű ítélkezéshez szükséges személyi feltételek biztosítottak.

Problémásnak látom a Komlói és a Szigetvári Járásbíróság helyzetét.

A Komlói Járásbíróság esetén az egymáshoz időben közel eső lemondás és nyugdíjazás ellenére nem alakult ki jelentősebb ügyhátralék. Ez a bíróságon ítélkező bírák elkötelezett munkája mellett annak köszönhető, hogy egy évek óta kirendeléssel a Pécsi Járásbíróságon ítélkező komlói járásbírói bírósági bírósági kirendelésének megszüntetésével a lemondás folytán kiesett bírói létszám késedelem nélkül pótolható volt. 2024. decembere óta azonban a nyugdíjba vonuló kolléga sem folytatja ítélkezési tevékenységét. Erre a jelenleg folyamatban lévő pályázat elbírálása jelenthet megoldást és a későbbiekben – az ügyforgalom alakulása függvényében – a nyugdíjazás miatt megüresedő álláshelyre a pályázat kiírása.

A Szigetvári Járásbíróságon jelenleg két határozott időre kinevezett bíró ítélkezik, egyikük kevesebb mint egy év gyakorlattal rendelkezik. A 2025. őszén a Komlói Járásbíróságon történt személyi változások miatt egy a Szigetvári Járásbíróságra kirendelt pécsi járásbírói bírósági kirendelését meg kellett szüntetni.

A hosszú évek óta kialakult és hatékonyan működő – tapasztalataim szerint a bírák által is elfogadott – gyakorlatnak megfelelően a Pécsi Törvényszék igazgatási vezetése a személyi változások esetén a helyzetet kirendelésekkel, vagy a kirendelés megszüntetésével igyekezett kezelni. A kirendelés a Pécsi Járásbíróság és a Mohácsi Járásbíróság számára hatékony segítséget jelent, és a kirendelés megszüntetése a Komlói Járásbíróság számára is részleges megoldást nyújtott.

A Szigetvári Járásbíróságon az ügyforgalmi adatok alapján jelenleg nincs szükség beavatkozásra az ott ítélkező két bíró lelkiismeretes és áldozatos munkájának köszönhetően. A bíróság helyzetét azonban fokozott figyelemmel kell kísérnie az igazgatási és szakmai vezetésnek is. Ez azért is indokolt, mert több éves tapasztalat, hogy a bíróságon a vármegye többi hasonló méretű és helyzetű bíróságához képest kifejezetten sok megelőző távoltartás iránti ügy érkezik, ami a távoltartást heti váltásban intéző bírák munkaterhét számottevően növeli. A Pécsi Járásbíróságra kirendelt szigetvári járásbírói bírósági kirendelésének megszüntetése ebben az esetben nem jelentene megoldást, mert a legnagyobb ügyforgalmú székhelybíróság helyzetét nehezítené a kifejezetten nagy munkateherrel és magas színvonalon ítélkező, tapasztalt kolléga kiesése. A Pécsi Járásbíróságon, és más törvényszékeken is a nyomozási bírák távoltartási ügyek intézésébe való bevonásával oldják meg ezt a helyzetet. A Szigetvári Járásbíróságon azonban nyomozási bíró nincs, és az általam ismert büntető bírói munkateher sem teszi ezt lehetővé.

A fentiekből is kitűnik, hogy szükség esetén az egyes bíróságok közötti arányos munkateher elosztást a leggyorsabban és leghatékonyabban a kirendelés intézményével lehet biztosítani. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás területén a jövőben is ez lehet az arányos, optimális munkateher-elosztás és a tartósan távol levő bírák ítélkező tevékenysége pótlásának elsődleges eszköze az időszerű ítélkezés személyi feltételeinek biztosítása érdekében. Kirendelés esetén azonban, amennyiben az az arányos munkateher elosztást szolgálja, és nem csak néhány ügyre szól, ha lehet, kerülni kell a bíró eredeti beosztási helye szerinti ítélkezési tevékenysége megtartása melletti kirendelését. Hosszú távon a két bíróságon történő munkavégzés, az ezzel kapcsolatos munkaszervezési és logisztikai nehézségek még akkor is jelentős többletterhet jelentenek a bíró számára, ha a folyamatos ügyszáma nem haladja meg az átlagot.

Bírósági titkárok, igazságügyi alkalmazottak

A civilisztikai ügyek intézésében fontos szerepet töltenek be a bírósági titkárok, többségük az ügyelosztási rendben meghatározott ügyekben az igazságügyi alkalmazottak jogállásáról szóló

1997. évi LXVIII. törvény 41/A. § (1) bekezdésében foglaltak alapján egyesbíró hatáskörében eljárásra jogosult kijelölt titkárként jár el. Az emberi erőforrások optimális és hatékony elosztását segíti törvényszékünknek az a gyakorlata, hogy titkárok járnak el minden olyan ügyben, amelyben erre jogosultak. Az elmúlt néhány hónapban három bírósági titkár hagyta el a szervezetet. Reméltük, hogy az illetményemelés megállítja ezt a folyamatot, de nemrég újabb bírósági titkár jelezte távozási szándékát. A törvényszék elnökének pályázati kiírása folytán két bírósági titkári álláshelyre van folyamatban pályázat. A bírósági titkárok helyzetét és létszámát érinti az is, hogy a már említett polgári bírói álláshely mellett jelenleg két büntető ügyszakos és egy közigazgatási ügyszakos bírói álláshelyre is pályázat van folyamatban. Várhatóan mind a négy pályázatot a Pécsi Törvényszék állományához tartozó bírósági titkár fogja elnyerni, ami a titkári létszám további csökkenését fogja eredményezni. Ezen túl egy jelenleg a Pécsi Járásbíróság végrehajtási ügyszakában dolgozó bírósági titkár 2025. április 1. napjától tartósan távol lesz. Rövid távon a bírósági titkárok által intézhető nemperes ügyek ellátásához szükséges titkári létszám biztosítása az elsődleges.

A Pécsi Járásbíróságon nemperes ügyeket két bírósági titkár és egy jogi egyetemi végzettséggel rendelkező bírósági ügyintéző intéz. A végrehajtási ügyszakban pedig négy bírósági titkár és egy végrehajtási ügyintéző dolgozik. A többi járásbíróságon két-két bírósági titkár végez munkát, Komlón egyikük kirendeléssel.

A törvényszéken a civilisztikai ügyekben elsőfokon ítélkező bírák és a másodfokú tanácsok munkáját eddig egy-egy bírósági titkár segítette. A Komlói Járásbíróságra kiírt bírói állaspályázat ebben bizonyosan változást fog jelenteni, mert egyikük bírói kinevezését hozza majd. Az így kieső bírósági titkár pótlását még az előzőekben vázolt körülmények között is feltétlenül szükségesnek látom. Optimális az lenne azonban, ha mindkét másodfokú tanács és valamennyi elsőfokú bíró munkáját titkár segítené, erre jelenleg sajnos nincs esély.

A törvényszéken 2023. december 1-je óta előbb fogalmazó, majd 2024. január 1-jén történt kinevezése óta bírósági titkár segíti a felszámolási bírák munkáját. Az ügyszak ügyforgalmi helyzete, az ügyérkezés jelentős növekedése ezt feltétlenül indokolta és a változatlanul magas ügyszám miatt a felszámolási bírának a titkári segítségre változatlanul szükségük van.

A civilisztikai ügyszakban dolgozik további két bírósági titkár, akik a civil szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos ügyekben járnak el.

A cégbíróságon három bírósági ügyintéző dolgozik önálló hatáskörben.

Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás a törvényszék elnökének hatásköre, azonban a Pécsi Törvényszék illetékességi területén működő bírósági titkárok létszámát és az általuk ellátott feladatokat fontos figyelemmel kísérni. Hosszú távon kiemelt céloknak tekintem, hogy minél több titkár bevonása történhessen meg az elsőfokú bírák ítélkezési tevékenységébe, ennek azonban a bírósági titkárok által önállóan intézhető feladatok mennyisége és a létszámhelyzet korlátot szab. Mindezt tehát rövid távú célként az előzőekben írt körülmények miatt nem reális elképzelés megfogalmazni. A bírósági titkárok bírák mellé történő beosztása egyrészt csökkentené a bírák munkaterhét, ami a polgári peres ügyeket érintően az időszerűségi mutatók és a szakmai színvonal javulását eredményezné, másrészt a titkárok képzését, bírói hivatásra történő felkészítését, a bírói utánpótlás kinevelését segítené elő. Ezt azért tartom különösen fontosnak, mert hosszú évek tapasztalata, hogy a legnagyobb munkateherrel dolgozó székhelybíróságon megüresedő bírói álláshelyek többségét bírósági titkárok kinevezésével lehetett betölteni. Ez alól csak az a két eset jelentett kivételt, amikor korábban lemondás folytán

a szervezetből eltávozott bíró kollégák újbóli kinevezésére került sor. Alapvető szervezeti érdeknek tartom, hogy magabiztos szakmai tudással és alapokkal rendelkező, felkészült bírósági titkárok kapjanak a jövőben bírói kinevezést.

Az emberi erőforrásokkal gazdálkodás témájához kapcsolódóan megkerülhetetlen a bírák munkáját segítő igazságügyi alkalmazottak helyzete. A Pécsi Törvényszéken és az illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon is egyre nagyobb nehézséget jelent a megüresedő álláshelyek rátermett, felkészült igazságügyi alkalmazottakkal való betöltése. Kollégiumvezetői célként e vonatkozásban az fogalmazható meg, hogy olyan szakmai tudással vértesszük fel őket, amely elősegíti a magas színvonalú munkavégzést. Elsősorban a törvényszék elnökének feladata, de a rendelkezésére álló eszközökkel minden vezetővel szemben alapvető elvárás, hogy olyan munkakörülményeket és feltételeket, zavartalan munkakörnyezetet biztosítson számukra, ami kifejezi munkájuk értékét, elősegítve ezzel megtartásukat a bírósági szervezetben.

3. Szakmai és a kollégium működésével kapcsolatos elképzelések

Az előzőekben igyekeztem átfogó képet adni a Pécsi Törvényszék civilisztikai ügyszakának ügyforgalmi, időszerűségi és megalapozottsági mutatóiról, valamint a létszámhelyzetről. Ezek áttekintését követően tartom fontosnak a szakmai munkával kapcsolatos részletesebb terveim kifejtését. Mielőtt ezekre rátérek, azokat az elveket szeretném megfogalmazni, amelyeket a kollégiumvezetői munka minden területén alapvető elvárásnak tartanék magammal és a majdani kollégiumvezető-helyetessel szemben is:

- a kiegyensúlyozott, nyugodt, időszerű ítélkezési tevékenységhez szükséges feltételek biztosítása;
- a szakmaiság szempontjainak érvényesítése,
- együttműködés, átlátható vezetői döntések,
- képesség az önkorrekcióna, a helytelennek bizonyult döntések megváltoztatására.

A bevezetőben már utaltam arra, hogy a kollégiumvezető munkájára elsődlegesen szakmai vezetői feladatként tekintek. Ennek megfelelően maximálisan támogatom a törvényszék elnökének azt a pályaművében megfogalmazott törekvését, és kialakult gyakorlatát, hogy a kollégiumvezetők igazgatási feladatait csökkentse, annak érdekében, hogy a szakmára, az ítélkezés színvonalának javítására tudjanak törekedni. Kollégiumvezetői kinevezésem esetén tevékenységem legfontosabb célja kollégáim szakmai támogatása lenne annak érdekében, hogy a kiegyensúlyozott, időszerű, színvonalas ítélkezési tevékenységet tudjanak folytatni.

Úgy érzem, hogy a törvényszék elnökével és elnökhelyettesével eddig jól együttműködtünk, ez a célom a jövőben is. Velük és valamennyi vezetőtársammal konstruktív közös munkára törekednék.

Alapelvem, hogy a vezetőnek jelen kell lennie a bíróságon és elérhetőnek kell lennie a kollégák számára. A kollégákkal való napi szintű kapcsolattartást és közvetlen kommunikációt kiemelt fontosságúnak tartom, eredményes pályázat esetén – az eddigieknek megfelelően, akár munkaidőn túl is – személyesen, telefonon, vagy e-mailen továbbra is elérhető leszek számukra, hogy kérdéseikre választ adjak, segítsen problémáik megoldását. Ez elvárásom lenne a későbbi kollégiumvezető-helyetessel szemben is.

3.1. Az ítékezés időszerűsége

Az időszerűség követelményének érvényesítése, az ügyek ésszerű időn belül való befejezése az egyik legalapvetőbb elvárás az igazságszolgáltatással szemben. Az ügyek ésszerű időn belül való befejezését a Pécsi Törvényszék igazgatási és szakmai vezetése mindig kiemelt céljának tekintette. Az időszerűség követelményének érvényesítése soha nem mehet az igényes, alapos, színvonalas szakmai munka rovására, mert ennek következményeként a megalapozatlanság, az esetleges hatályon kívül helyezés az ügy további elhúzódásához vezet. Meg kell tehát találnunk az egyensúlyt az időszerűségi, minőségi és mennyiségi követelményeknek való megfelelés között.

A statisztikai mutatókból az a következtetés vonható le, hogy a jelenlegi kedvezőnek mondható ügyforgalmi adatok a járásbíróóságokon, a törvényszéken első- és másodfokon, valamint a nemperes ügyszakokban egyaránt lehetővé teszik a kiegyensúlyozott, időszerű, színvonalas munkavégzést. Erre garanciát jelent továbbá a felkészült, lelkiismeretesen ítélező bírói kar.

2022. január 1-je óta az időszerűség kérdésnek különös jelentőséget ad a bírósági eljárás ésszerű időn belül való befejezéséhez fűződő alapvető jog sérelmének kompenzálása érdekében a vagyoni elégtétel jogintézménye. Ekkor lépett hatályba a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.), amelynek megalkotásával a jogalkotó célja a bírósági polgári peres eljárások elhúzódásával szembeni hatékony jogorvoslat megteremtése volt. Az alapjogi sérelem orvoslásának eszközeként a vagyoni elégtétel jogintézményével a jogalkotó a vagyoni elégtételt elhatárolta a sérelemdíj, kártérítés és kártalanítás jogintézményeitől és olyan, lényegében objektív, feltétlen helytállási kötelezettséget telepített a bíróságokra, amely alól kizárólag a Pevtv. által szabályozott és a mára kialakult, kifejezetten szigorú bírói gyakorlat által megengedett esetekben van lehetőség a mentesülésre. A Pevtv. 10. §-ának hatásköri és kizárólagos illetékességi szabályai folytán törvényszékünk a vagyoni elégtétel iránti ügyekben eljáró bíróságként és kérelmezett félként is érintett ezekben az eljárásokban.

A Pécsi Törvényszékkel szemben sajnos már több vagyoni elégtétel érvényesítése iránti ügy indult, ezek a szűk körű kimentési lehetőségekre figyelemmel kivétel nélkül a részbeni marasztalásunkkal fejeződtek be. Ezeknek az ügyeknek a szakmai vizsgálata 2023. óta minden évben szerepel a törvényszék munkatervében, a vizsgálatokat én végzem és a tapasztalatokat szakmai megbeszélésen vagy kollégiumi ülésen osztjuk meg a kollégákkal. Ezt a jövőre nézve is követendőnek tartom, figyelemmel arra is, hogy a törvényszékkel szemben indult ügyeket érintő adatszolgáltatási kötelezettség a közelmúltban változott, ezzel összefüggésben korábban mi is tettünk észrevételt. Jelenleg az adatszolgáltatást tételes aktavizsgálat alapján kell teljesíteni és az elhúzódáshoz vezető okokat az esetleges bírói mulasztásokra kiterjedően feltárni. Az adatszolgáltatási kötelezettségtől függetlenül kollégiumvezető úrral eddig is azt a gyakorlatot követtük, hogy ha az ellenirat készítésekor az ügy elhúzódásában közreható kifogásolható gyakorlatot észleltünk, erre az eljáró bírói figyelmét felhívtuk.

A törvényben megállapított intézkedési határidő túllépésének következményeként a Pp. tervezett módosítása és új 147/A. §-ának beiktatása még nagyobb nyomatókat ad az időszerűség kérdésének, mert a határidőmulasztás hivatalból és azonnal a Pevtv. által meghatározott mértékhez képest kifejezetten jelentős összegű vagyoni elégtétel fizetési kötelezettséget von majd maga után.

Az **időszerűség érdekében** a Pécsi Törvényszéken és az illetékességi területéhez tartozó járásbíróóságokon **kialakult gyakorlatunk** szerint a következő intézkedések történnek:

- A Pécsi Törvényszék elnökének a járásbíróóságokon, valamint a törvényszéken folyamatban lévő ügyekben az eljárások ésszerű határidőn belüli befejezése érdekében szükséges vizsgálatok és tájékoztatás rendjének tárgyában kiadott 2020.El.I.D.10. számú elnöki intézkedése alapján a Pécsi Törvényszék illetékességi területén működő valamennyi bíróságon **a két éven túl folyamatban lévő ügyeket soron kívül kell intézni**. Azokban az ügyekben, amelyekben elsőfokon megtörtént a soronkívüliség elrendelése, a **másodfokú bíróság is soron kívül jár el**.
- A járásbíróóságok vezetői, továbbá a Pécsi Törvényszéken a kollégiumvezető az Igazgatási szabályzat és az erre vonatkozó elnöki intézkedés szerint **havonta elvégzik a két éven túl folyamatban lévő ügyek ellenőrzését**. Az ellenőrzés a lajstromadatok áttekintésével, irattanulmányozással, továbbá az eljáró bíró által az ügyről adott havi jelentés alapján történik. A bíró által adott jelentés a még szükséges bizonyításra, és egyéb eljárási cselekményekre, valamint az ügy várható befejezése idejének meghatározására is kiterjedő perstratégiát tartalmaz.
- A törvényszék éves munkatervében foglaltaknak megfelelően minden évben megtörténik a **három éven túl folyamatban lévő felszámolási ügyek** és valamennyi három éven túl folyamatban lévő **peres ügy vizsgálata**.
- Az értekezleteken, kollégiumi üléseken, vezetői értekezleteken, szakmai megbeszéléseken rendszeresen visszatérő **téma az időszerűség kérdése**. A két éven túli ügyeket érintően az időszerű ítélkezés megvalósítása és folyamatos nyomon kísérése érdekében a törvényszék elnöke és elnökhelyettese **kéthavonta értekezletet** tart a kollégiumvezetők, a kollégiumvezető-helyettes, a járásbíróóságok elnökei és elnökhelyettese meghívásával videokonferencia útján. Az értekezletek tárgya minden esetben a két éven túl folyamatban lévő ügyek áttekintése, a csökkentésük érdekében tett igazgatási és szakmai intézkedések és azok végrehajtása.
- Az időszerű ítélkezést szolgálják az **Igazgatási szabályzat által előírt egyéb ellenőrzések**, így az írásba foglalt határidők betartásának, a kurrenciális ügyintézés időszerűségének, a tárgyalási napok számának, kihasználtságának vizsgálata, a tárgyalások elhalasztásának és új tárgyalási határnap kitűzésének gyakorlata.
- A 2020.El.I.D.10. számú elnöki intézkedés alapján a törvényszéken a polgári-gazdasági-munkaügyi kollégiumvezető, a járásbíróóságokon a járásbíróóságok elnökei a kezelőirodák adatgyűjtése alapján kapott **elintézetlen statisztikai ügylista** szerint az érintett bírákat és tanácselnököket minden esetben figyelmeztetik, hogy a kurrenciális ügyintézési határidő túllépése bekövetkezhet.

Az **igazgatási ellenőrzések** során figyelni kell a bírói függetlenség tiszteletben tartására, ezt az ellenőrzés soha nem érintheti, ugyanakkor hatékonyan kell szolgálni az időszerűség követelményét is. Az ítélkezés időszerűségének biztosítása érdekében ezeknek az igazgatási ellenőrzéseknek fokozott jelentősége van, mulasztás, hiányosság feltárása esetén erre a kollégiumvezető, járásbíróóságokon pedig a bíróság elnöke személyes megbeszélés keretében az érintett bíró figyelmét felhívja. Az **általánosítható tapasztalatokat**, a feltárt helytelen jogalkalmazási gyakorlatokat pedig **szakmai megbeszélésen**, értekezleten kell megvitatni. Fontosnak tartom, hogy a bírák értsék, a szakmai vizsgálatok és igazgatási ellenőrzések elvégzése szükséges, céljuk nem az egyéni hibák keresése és a számonkérés, hanem az ügyek elhúzódásához vezető okok, az esetleges jogalkalmazási problémák feltárása, ezekből a tanulságok levonása, minden esetben a jobbítás szándékával. Az időszerű ítélkezés közös érdekünk, az eljárások elhúzódásának megakadályozása érdekében a bírónak az eljárási

törvényben biztosított jogaival élnie kell. A kollégiumvezetőnek pedig az a kötelessége, hogy ha a bíró ezt igényli, az ezek gyakorlásához szükséges szakmai támogatást megadja.

A kollégiumvezető feladata az **ítélkezés időszerűségének folyamatos figyelemmel kísérése**, az **arányos munkaterhet biztosító ügyelosztási rend** kialakítása, szükség esetén az ügyelosztási rend módosításának kezdeményezésével. Ennek érdekében az ügyérkezést befolyásoló tényezőket, és az ügyforgalmi adatokat folyamatosan figyelemmel kell kísérni. Kiemelt figyelmet kell fordítani az egy évet meghaladó pertartamú ügyek számának alakulására, annak megelőzésére, hogy ezek két éven túlívá váljanak. Ez a járásbíróságok ügyforgalmi adataira is vonatkozik, egyrészt, hogy igazgatási intézkedést igénylő esetben a szükséges intézkedéseket meg lehessen tenni, másrészt, mert a másodfokú ügyérkezést is befolyásolja a járásbíróságok munkaterhe.

A Pécsi Törvényszéken, továbbá az illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon az elmúlt években megtörtént az ügyek arányos elosztását biztosító ügyelosztási rend kialakítása, az ügyek kiosztása automatikus, a székhelybírószágon az ügyek súlyszámához igazodóan. Az ügy tárgya szerinti szakosodás – a másodfokú bíróságtól eltekintve, ahol a szakosodás részben érvényesül – megszűnt. Az ügyek ilyen módon történő kiosztása az időszerűséget szolgálja és a tapasztalatok alapvetően kedvezőek, a bírák munkaterhe kiegyensúlyozottabbá vált és nem eredményezte a szakmai munka minőségének romlását sem. Az ügy tárgya szerinti szakosodás elvének megfelelő ügykiosztás visszaállítása időről időre felmerül igényként néhány kolléga részéről, de erre nem látok lehetőséget. A törvényszéki elsőfokra érkező ügyek mennyisége és összetétele jelenleg nem teszi lehetővé referádák kialakítását. A legnagyobb ügyforgalommal rendelkező székhelybírószágon is az a tapasztalat, hogy az ügyek arányos kiosztását, az egyenlő munkateher elvének érvényesítését a jelenlegi rendszer szolgálja a leghatékonyabban. Az automatizmus biztosítja továbbá az átláthatóság követelményének érvényesülését, amit az Európai Bizottság a 2024. évi jogállamisági jelentésében ajánlasként is megfogalmazott Magyarországnak.

A Pécsi Törvényszék időszerűség érvényesítését szolgáló eddigi gyakorlatát a jövőre nézve is követendőnek tartom. Tudomásul kell vennünk ugyanakkor, hogy elhúzódó ügyek mindig lesznek, ezt számos ügy „természete” indokolja, elég a törvényszéki elsőfokon nagy számban előforduló egészségügyi intézménnyel szembeni kártérítési perekre vagy a házassági vagyoni jogi perekre gondolni. Az elhúzódó, több szakterületre kiterjedő szakértői bizonyítás, a szakértői létszámból adódó problémák vagy a nemzetközi elem az ügyek időszerű befejezése ellen hatnak. Az időszerűség körében kollégiumvezetői **célként** mégis kizárólag az fogalmazható meg, törekedni kell arra, hogy tovább csökkenjen a törvényszéken és az illetékességi területéhez tartozó bíróságokon a két és három éven túli ügyek száma. Fontos célnak tekintem, hogy öt éven túli ügy ne legyen folyamatban.

Az OBH által a két éven túli ügyek csökkentése érdekében néhány évvel ezelőtt kezdeményezett **mentorprogramra** az akkor kialakított módon az elsőfokú bírák részéről kezdetben volt ugyan igény, mégsem működött hatékonyan, mert a gyakorlatban a többségük nem élt a program által biztosított lehetőséggel. A mentor igénybevétele a bírák részéről csak önkéntes lehet, a mentorálás pedig kizárólag a bírói függetlenség elvének figyelembevételével működhet, mégis örülnék, ha az elsőfokú bírák élnének a mentorbíróhoz fordulás lehetőségével. Pozitívum viszont, hogy az elhúzódó ügyekben, és általában minden ügyben, szervezett keretek nélkül is folyamatos a mentorálás abban az értelemben, hogy a bírák igénye esetén külön intézkedés nélkül is lehetőséget biztosít a kollégium vezetése szakmai konzultációra. Erre kifejezetten biztatjuk a bírákat és elérhetőek vagyunk számukra. Ezt a jövőre nézve is

követendőnek tartom, mert vallom, hogy sokszor a probléma kimondása, az együtt gondolkodás, egy eltérő nézőpont felvetése további érdemi segítség nélkül is elvezeti a bírót a megoldáshoz, a szakmai támogatás pedig segítheti a helyes jogi megoldások megtalálását, a gyorsabb befejezést.

3.2.A szakmai munkával kapcsolatos elképzelések

Az időszerű ítélkezés követelményeinek érvényesítése nem választható el a szakmai munkától, de a téma súlyára tekintettel az ezzel kapcsolatos elképzeléseimet külön is fontosnak tartottam az előbbieken kiemelni. Természetesen a szakmai munkával összefüggő minden elképzelés, ami az ítélkezés szakmai színvonalának javítását eredményezheti, egyben az időszerűség elvének érvényesítését is szolgálja.

A Pécsi Törvényszéken az ítélkezési tevékenység hagyományosan magas szakmai színvonalának megőrzése, és - a járásbíróságok előző évi romló megalapozottsági mutatóinak tükrében - annak javítása az elsődleges cél a jövőre nézve. A kollégium vezetőinek feladata egyrészt a kedvezőtlen mutatók mögött meghúzódó okok feltárása, majd a kiküszöbölésükhöz szükséges megoldások megtalálása, ehhez a megfelelő szakmai támogatás biztosítása. A magas színvonalú szakmai munkához szükséges felkészült bírói kar és a létszám biztosított, a jelenleg kedvező ügyforgalmi adatok is ezt szolgálják, mert tíz éves időtávra visszatekintve munkaterhünk tagadhatatlanul csökkent a civilisztika valamennyi területén. A magas színvonalú ítélkezés előfeltételei tehát fennállnak.

Az előbbieket megvalósításának egyik eszközeként a Bszi. 26. § (1) bekezdése által nevesítetten a kollégiumvezető egyik legalapvetőbb szakmai feladata a vezetése alatt álló bíróságok **ítélkezésének folyamatos figyelemmel kísérése**. Ennek egyik módja a másodfokú határozatok tanulmányozása. Az elvi jelentőségű határozatokról, elvi kérdésekben kialakult ellentétes gyakorlatról, az adott bíróságon felmerülő szakmai problémákról a járásbíróságok elnökei tudnak visszajelzést adni a kollégium vezetői számára, ebben számítok a közreműködésükre. Velük a kollégium vezetése a korábbiakban jó együttműködést alakított ki, aminek fenntartása a jövőre nézve is cél.

A vármegye ítélkezési gyakorlata mellett, a Kúria, a Pécsi Ítéltábla, valamint az illetékességi területéhez tartozó törvényszékek ítélkezési gyakorlatát is követni szeretném.

A kollégiumvezető **ítélkezésben való közvetlen részvétele** szintén egy módja az ítélkezési gyakorlat követésének. A bevezetőben már kitértem arra, hogy az ítélkezési tevékenységet mindig fontosnak találtam a vezetői munka mellett is. Ezen a jövőben sem szeretnék változtatni, tudomásul véve azonban, hogy erre csak korlátozottan, a vezetői feladataim által lehetővé tett mértékben van lehetőségem. Ezt a tapasztalatok is mutatják, az elmúlt években, a törvényszéki elsőfokot érintő távollétek és létszámproblémák miatt kollégiumvezető úrral ketten egy teljes elsőfokú kiosztást „vittünk el”, elhúzódó ügyekre vonatkozó járásbíróági kirendelés vállalása mellett, mindez hosszú ideig nagyon megnehezítette egyéb feladataink ellátását. A jövőben az eddiginél valamivel nagyobb részt szeretnék vállalni a másodfokú tanácsok ítélkezésében, hogy ilyen módon is jobb rátekintésem legyen az elsőfokú bírák munkájára. Véleményem ugyanakkor az, hogy a kollégiumvezetőnek, de helyettesének is, elsőfokú ügyeket is tárgyalnia kell. Egyrészt azért, hogy közvetlenül szembesüljenek azokkal a problémákkal, amelyek másodfokon nem kerülnek előtérbe; másrészt azért, hogy az elsőfokú eljárást érintő eljárási szabályok változása esetén ezekről közvetlen tapasztalatot szerezzenek. Ennek megfelelően, ha nem is jelentős számban, de továbbra is szeretnék elsőfokú ügyeket tárgyalni.

Az időszerűséggel összefüggésben már utaltam a kollégák számára biztosított **szakmai konzultáció** fontosságára. Ennek jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni, mert olyan kérdésekre is rávilágíthat, amelyekkel a későbbiekben más keretek között is foglalkozni kell. A konzultációnak ugyanakkor a bírói függetlenség elvének tiszteletben tartása mellett kell történnie, a felmerülő jogkérdések, jogalkalmazási problémák mentén, soha nem lehet tárgya maga az érdemi döntés.

Amikor frissen kinevezett bíró voltam, törvényszékünkön dr. Bédi Sarolta kollégiumvezető asszony alakította ki a havonta tartott „**kezdőbírói**” **konzultációk** gyakorlatát, amelyen a határozott időre kinevezett bírák kötelező jelleggel vettek részt, de a határozatlan időre kinevezett, kevesebb gyakorlattal rendelkező bírák számára is lehetséges volt a részvétel. Ezek a megbeszélések kifejezetten hasznosak voltak, az egymás közti tapasztalatcserére is lehetőséget biztosítottak. A gyakorlat azt követően szűnt meg, hogy a határozott időre kinevezett bírák mellé instruktorként bírák kijelölésére nyílt mód. Annak elismerése mellett, hogy a határozott időre kinevezett bíró számára kétségtelenül az instruktorként a legfontosabb és elsődleges szakmai segítség, ezeket a konzultációkat a jövőre nézve havi-két havi rendszerességgel vissza szeretném állítani. Szükség esetén a konzultációkon a másodfokú tanácsok által fontosnak tartott olyan közvetlen visszajelzéseket is lehetne adni az elsőfokú bírának, amelyek nem tartoznak a másodfokú határozatokra vagy a tanácselnöki feljegyzésekre.

A folyamatosan változó jogszabályi környezetben a szakmai vezetés egyik legfontosabb feladatának a **hatályba lépő jogszabályokról való tájékoztatást** és az azok alkalmazására való felkészülést tartom. A jogszabályváltozásokat, elérhető új szakmai anyagokat a kialakult gyakorlat szerint a levelezőrendszer útján tesszük közzé. Hasznosnak találom az OBH Jogi Főosztálya által a jogszabályváltozásokról kiadott tájékoztatókat. Tisztában vagyok ugyanakkor azzal is, hogy a kollégák számára a folyamatos tárgyalási kötelezettség mellett milyen nagy kihívást jelent a változó joganyag naprakész figyelemmel kísérése. A jogszabályi környezet változása, amellett, hogy számos jogalkalmazási kérdést, problémát vet fel, gyakran szemléletváltozást is igényel tőlük. A jövőben is folytatni tervezem azt a gyakorlatot, hogy a legfontosabb jogszabályváltozásokról a kollégiumvezető is adjon ki tájékoztatókat, vagy azt az érintett személyi körtől és a téma súlyától függően kollégiumi ülés vagy szakmai megbeszélés keretei között vitassuk meg.

Elképzeléseim között szerepel a szakmai anyagok megosztásával kapcsolatos eddigi gyakorlat átalakítása. Jelenleg ezeket a levelezőrendszeren tesszük közzé, ezen a kommunikációs formán nem szeretnék változtatni. Fontosnak tartom ugyanakkor a közzétett szakmai anyagok rendszerezett és minden érintett számára hozzáférhető megőrzését a visszakereshetőség érdekében. A Pécsi Törvényszéken minden bíró számára jelenleg is elérhető egy évvel ezelőtti létrehozott, de a gyakorlatban többségük által kezdettől fogva nem használt ún. Szakmai anyagok könyvtár, valamint a törvényszék intranetes felületén szintén található egy szakmai anyagok feltöltését lehetővé tevő link. Az elmúlt időszakban ezek aktualizálása sajnos elmaradt.

A jövőre nézve tervem az, hogy a Szakmai anyagok könyvtárat aktualizálva, részben átalakított struktúrával egyfajta **tudásbázissá** fejlesszük. Minden, a kollégák számára a levelező rendszerben közzétett szakmai és tájékoztató anyagot el szeretnék ott helyezni.

A Pécsi Törvényszék éves munkatervében szerepelnek hagyományosan olyan **szakmai vizsgálatok**, amelyeket évente elvégzünk. Ezek mellett minden évben tervezek egy további anyagi vagy eljárásjogi kérdésben elvégzendő szakmai vizsgálatot, amelynek célja az lenne,

hogy az adott jogkérdésben folytatott ítélkezési gyakorlatot vegyük górcső alá, majd a tapasztalatokat szakmai megbeszélésen vitassuk meg. Rövid távon ilyen lenne a szakértői tevékenységet érintő jogszabályváltozásokra tekintettel a szakértők kirendelésének gyakorlatát érintő vizsgálat, az új ingatlan-nyilvántartási szabályok hatása a közös tulajdon megszüntetése iránti perekre és a Pp. módosítást követően az új szabályok (egyszerűsített polgári per, ítéletek rövidített indokolása) hatályosulása.

A hatályon kívül helyezés az időszzerűséget és a jogbiztonságot is rontja, ezek számának minimalizálása érdekében a másodfokú határozatok alapján a **hatályon kívül helyezések okát** folyamatosan figyelemmel kell kísérni és elemezni. Az általánosítható tapasztalatokat évente egyszer kollégiumi ülésen szeretném megosztani a kollégákkal.

A **jogalkalmazási és jogértelmezési problémákat**, hiányosságokat folyamatosan fel kell mérni, a tapasztalatokat és a jó gyakorlatokat összegyűjteni, azokat a helyes jogalkalmazás kialakítása érdekében szakmai megbeszéléseken, tanácskozásokon megvitatni az érintett személyi körben, szükség esetén kollégiumi szinten. Ez a folyamat minden civilisztikai ügyszakban ítélkező bíró együttműködését igényli, egyrészt a problémák, hiányosságok kiszűrése, másrészt a szakmai tapasztalatok, helyes gyakorlatok átadása terén. Az ezzel kapcsolatos kooperáció megszervezése és kommunikáció elősegítése a szakmai vezetés fontos feladata, ebben fokozottan számítanék a „frontvonalban” dolgozó járásbírói kollégák és a velük közvetlen kapcsolatban lévő járásbírói elnökök közreműködésére, mert gyakran tapasztaljuk, hogy egyes szakmai problémák nem jutnak el a másodfokú bírósághoz.

A kollégiumvezetőnek fontos feladata van a **tanácselnöki feljegyzéseket** érintően. Az Igazgatási szabályzat 28. § (2) bekezdése alapján egyrészt évenként összegzi a másodfokú, a harmadfokú, a felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácselnökök feljegyzéseinek általánosítható tapasztalatait, hasznosításukat előkészíti, másrészt irányítja és szervezi a tanácselnöki feljegyzések ismertetését. A Pécsi Törvényszéken hagyományosan jól működik a tanácselnöki feljegyzések vezetésének gyakorlata, a tanácselnökök együttműködésére ebben továbbra is számíthatok. A tanácselnöki feljegyzés jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni, ebben a tanácselnökök és a kollégium vezetői között teljes az egyetértés. A tanácselnöki feljegyzés folyamatos és közvetlen, fontos visszajelzés a bíró számára, megjeleníthetőek benne a másodfokú határozat indokolására nem tartozó észrevételek is. Mindez lehetőséget ad a korábbi helytelen gyakorlat korrekációjára. Fontosnak tartom, hogy a tanácselnöki feljegyzésekben a pozitív visszajelzéseket, jó gyakorlatokat, szép bírói munkát is értékelni kell. Talán nem véletlen, hogy az Igazgatási szabályzat tanácselnöki feljegyzés tartalmáról rendelkező 173. § (1) bekezdése is elsőként jelöli meg a kiemelkedően magas szakmai színvonalat. Öröndetes, hogy évről évre számos ilyen feljegyzéssel találkozunk. A tanácselnöki feljegyzések készítésével kapcsolatban célkitűzésként ezért az eddigi gyakorlat folytatását tudom megfogalmazni, változatlanul azt szorgalmazva, hogy minél több és minél informatívabb tartalmú tanácselnöki feljegyzés készüljön.

A tanácselnöki feljegyzések általánosítható tapasztalatait minden évben **szakmai megbeszélés** keretei között ismertetjük. Ezzel kapcsolatban az elmúlt években kollégiumvezető úrral új és a kedvező visszajelzések és tapasztalatok miatt általam a jövőben is követni tervezett gyakorlatot alakítottunk ki. Évente egyszer a tanácselnöki feljegyzések tapasztalatairól készített összefoglaló és az elmúlt évben a törvényszék munkaterve szerint elvégzett szakmai vizsgálatok, elsősorban a három éven túl folyamatban lévő ügyek vizsgálata megállapításait, de az utóbbi években a vagyoni elégtétel érvényesítése iránti ügyekből szerzett tapasztalatainkat is, szakmai értekezleten ismertetjük a bírakkal valamennyi járásbírói szinten. Az általános

tájékoztatást követően minden járásbíróvási bírósággal külön megbeszélést is folytatunk, a kollégiumvezető, kollégiumvezető-helyettes és az érintett bíró részvételével, melynek során személyre szabottan ismertetjük az őt érintő tanácselnöki feljegyzéseket, elemezzük munkaterhét, igyekszünk felmérni aktuális problémáit, véleményét kérjük a kollégium működését érintő kérdésekben.

A Pécsi Járásbíróváson 2019. október 16-tól történt meg az ügyelosztási rend átfogó módosítása, az automatikus szignálás addig a bírák szakosodásának figyelembevételével történt, a módosítást követően kizárólag az ügyek nehézségi fokát (súlyszámát) szem előtt tartva, a referádák megszűntek. Ehhez kapcsolódóan több, egy-egy jogterületet érintő szakmai megbeszélésre került sor, törvényszéki tanácselnök vagy éppen a kollégiumvezető részvételével. Ezeknek a megbeszéléseknek az adta a legfőbb értékét, hogy maguk a járásbíróvási bírák készültek fel egy-egy általuk behatóan ismert témából, magas színvonalon, és osztották meg tudásukat bírótársaikkal. A megbeszélések a koronavírus járvány miatt megszakadtak, ma már az akkori szakmai indokok sem állnak fenn. Ettől függetlenül is járásbíróvási vezetőként az általam tartott polgári bírói szakmai értekezletekre többször meghívtam a szakmai vezetőket vagy épp ők kezdeményezték egy-egy probléma megbeszélését. A hasonló alkalmak azóta megszűntek, ugyanakkor fontosnak tartanám valamilyen formában a korábbi „műhelymunka” újraindítását az aktuális jogalkalmazási problémákra koncentráltan és az ítélkezési szintek közötti kapcsolat közvetlenebbé tételét. A jövőre nézve terveim közt szerepel ezért, hogy a járásbíróvási bíróságra évente többször ellátogassak, vagy a székhelybíróváson kívüli bíróságok esetén időnként a rendelkezésünkre álló digitális platformokon folytassunk megbeszélést. Elképzelhetőnek gondolok a székhelybíróváson tartott olyan megbeszélést is, amelyen személyesen vagy távoli kapcsolat útján a többi járásbíróvási kolléga is részt venne. Témától függően ebben eseti jelleggel számíthatunk a törvényszék tanácselnökei vagy az adott jogterületen nagyobb gyakorlattal rendelkező bírái közreműködésére. A hasonló megbeszélések tapasztalatom szerint segítik a kollégium vezetői és a bírák közötti közvetlenebb és kötetlenebb munkakapcsolatot, az egymás iránti bizalmat, nyitottságot. Lehetőséget biztosítanak továbbá olyan szakmai vagy éppen munkaszervezési problémák megbeszélésére, amelyek más, formálisabb keretek között nem merülnek fel.

2024-ben végeztem el a „A másodfokú eljárások során észlelt eljárási szabálysértések vizsgálata a végrehajtási nemperes ügyszakban” című szakmai vizsgálatot, amelynek megállapításait a végrehajtási ügyszakban beosztott **bíróvási titkárokkal** és végrehajtási ügyintézőkkel szakmai megbeszélésen ismertettük kollégiumvezető úrral. A megbeszélést a résztvevők kifejezetten pozitívan értékelték. Néhány hónappal ezelőtt az általam elvégzett ügyviteli vizsgálatok alapján a **kezelőirodák vezetőinek** részvételével került sor szintén eredményes szakmai megbeszélésre. Erre azért tértem ki, mert a hasonló megbeszéléseket kinevezésem esetén rendszeresebbé szeretném tenni. A peren kívüli és a végrehajtási ügyszakba beosztott bíróvási titkárok számára eddig szükség szerint, egy-egy konkrét problémához kapcsolódóan tartottunk megbeszéléseket, időtakarékoság érdekében többnyire Skype útján. A jövőben személyes részvételükkel évente legalább egy **szakmai megbeszélést** tervezek, az irodavezetők részére pedig szükség szerint, elsősorban fontosabb ügyviteli változások esetén.

A kollégium ehhez szükséges végzettséggel rendelkező tagjai a Bszi. 155. § b) pontjában írtaknak megfelelően részt vesznek a **bírák munkájának értékelését megalapozó vizsgálatok** elvégzésében. A vizsgálatot lefolytató bírák számára fontos támpontot adnak a tanácselnöki feljegyzések és a részben ezeken alapuló, a Bjt. 72. § (2) bekezdés c) pontja szerinti összefoglaló tanácselnöki vélemények. Ezek jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni, mert kiemelt jelentőségük van abban, hogy objektív adatokon alapuló, reális értékelések szülessenek.

A bírák munkájának értékelésével kapcsolatos kollégiumvezetői feladatokat a Bjt., a Bszi. és a bíró munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szabályairól szóló 8/2015. (XII. 12.) OBH utasítás is megfogalmaz. Ezzel kapcsolatban a Bjt. 72. § (5) bekezdése alapján a vizsgálati feljegyzésre a kollégiumvezető által adott írásbeli véleményre tartozik az azt érintő álláspont és észrevételek kifejtése. Kinevezésem esetén a bíróvizsgálatokban a továbbiakban is rendszeresen részt vennék vizsgálóként, mert ezek a vizsgálatok nagy rátekintést biztosítanak a járásbíróságokon felmerülő jogalkalmazási problémákra. Fontosnak tartom ugyanakkor – a tanácselnöki feljegyzésekhez hasonlóan – a bíróvizsgálatok általánosítható tapasztalatai megosztását, előfordult, hogy részben ilyenek inspirálták kollégiumi előterjesztés készítését. Ennek egyetlen célja a feltárt, példaként is felhozható helyes gyakorlatok vagy ellenkezőleg, a tipikus jogalkalmazási hibák megosztása az ítélkezés szakmai színvonalának emelése érdekében, az értékelés eredményének ismertetése nélkül és hangsúlyozottan kizárólag olyan esetben, ha az érintett bíró nem azonosítható. Alapelvnek tekintem továbbá, hogy a bíróvizsgálat eredménye az érintett bíróra vonatkozó személyes adat, amelyet ennek megfelelően kell kezelni. Ez elvárásként fogalmazható meg a vizsgálatok valamennyi közreműködőjével szemben. Ezt meghaladó feladata véleményem szerint a kollégiumvezetőnek a bírák munkájának értékelésével kapcsolatban nem lehet. Ugyanakkor a kollégiumvezetőtől, csakúgy, mint valamennyi a bírák vizsgálatában közreműködő bírótól elvárható, hogy azt is felvállalja, ha az értékelés eredménye nem felel meg az előzetes várakozásoknak, akkor is, ha ez emberileg kifejezetten nehéz a vizsgáló és a vizsgált kolléga számára egyaránt.

A szakmai munkához hozzátartozik az időszakos **ügyviteli** jellegű vizsgálatok, ellenőrzések elvégzése is, ezekben a kollégium vezetőinek is közre kell működniük.

3.3. A kollégium működése

Az Igazgatási szabályzat 163. § (1) bekezdése által meghatározott évi négy **kollégiumi ülés** egy része elsősorban igazgatási jellegű kérdésekkel foglalkozik (pl. kollégiumvezetői beszámoló, vizsgálatok eredményének ismertetése, címadományozások), kifejezetten szakmai kérdésben rendszerint évi két ülést tartunk. Ezt a jövőre nézve is követni szeretném. A szakmai kollégiumi ülések témájának meghatározása kiemelt kollégiumvezetői feladat, amelynek során arra törekednék, hogy a bírák többségét érintő jogalkalmazási és jogértelmezési problémákat vitassunk meg, eljárásjogi és anyagi jogi kérdések egyaránt szerepeljenek a napirenden. A Pp.-t, noha nyolcadik éve alkalmazzuk, még mindig az „új” jelzővel illetjük. Ez szerintem meghatározza a törvényhez való viszonyulásunkat és jól mutatja, hogy a kollégák közül még sokan nem érzik a magukénak, az új eljárásjogi intézmények alkalmazása gyakran nehézségeket okoz, ezt mutatják a bíróvizsgálatok és ez elhúzódó ügyek vizsgálatának tapasztalatai is. Terveim közt szerepel a kritikus területek felmérése és kollégiumi ülésen való megvitatása. Az elmúlt időszakban több családjogi témájú kérdéssel foglalkoztunk, ilyenek mindig felmerülnek. Az új ingatlan-nyilvántartási törvényről a közelmúltban már tárgyaltunk, de várhatóan a jövőben számos, részben anyagi jogi jogalkalmazási kérdés merül fel az alkalmazásával kapcsolatban, a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. CIII. törvény (Dáptv.) is új kihívások elé állít bennünket.

Az Igazgatási szabályzat 28. § (1) bekezdés e) pontja a kollégiumvezető kötelezettségévé teszi nemcsak a kollégiumi ülések összehívását, hanem gondoskodnia kell a napirendhez kapcsolódó **előterjesztések** elkészítéséről is. Felfogásom szerint az előterjesztések kidolgozásában a kollégiumvezetőnek és helyettesének meghatározó szerepet kell vállalnia, kollégiumvezető-helyettesként is ezzel a szemlélettel dolgoztam. Könnyen belátható ugyanakkor, hogy a pozíció

nem jelenti és nem is jelentheti azt, hogy a kollégiumvezető a civilisztika minden területén a legnagyobb tudással rendelkezik. Témától függően ezért az adott területen nagyobb szakmai gyakorlattal rendelkező kollégiumi tagok közreműködésére is számítok, örömmel látnám járásbírói bírák ilyen munkáját is. Tervezem továbbá külső előadók, és az Európai Unió Bíróságának legújabb gyakorlatáról való tájékoztatás érdekében időről időre európai jogi szaktanácsadó meghívását.

A szakmai kollégiumi üléseken az eddig is minden esetben meghívott járásbírói bírák eddiginél nagyobb jelenlétére és aktivitására számítok. Ezekhez az ülésekhez kapcsolódik az az elképzelésem, hogy azokra - az eddig gyakorlattól eltérően, ismét mintegy visszatérve a vármegye hagyományaihoz -, a jövőben a bírósági titkárok és a fogalmazók is meghívást kapjanak.

A Kúria, a Pécsi Ítéltábla Polgári Kollégiuma és Munkaügyi Kollégiuma kollégiumvezetőinek meghívása, valamint a Pécsi Ítéltábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékek kollégiumvezetőinek meghívása a kollégiumi ülésekre az eddigiekben is megtörtént, az általuk szervezett üléseken pedig mi is részt vettünk, ennek a gyakorlatnak és a kialakult jó kapcsolatnak a fenntartása a jövőben is prioritás számomra. Az ítéltábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékek közötti együttműködés az egységes ítélezési gyakorlat kialakítását és fenntartását szolgálja.

A Pécsi Törvényszéken közigazgatási kollégium is működik. Tekintettel a munkánkat meghatározó részben közös jogszabályi háttérre, egyes eljárásjogi vagy az elektronikus eljárást érintő kérdésekben a jövőben örömmel látnám üléseinken a kollégium vezetőjét.

A korábbiakban hagyomány volt a törvényszéken, hogy a polgári és a büntető kollégium évi egy összevont ülést tartott. Hasonló összevont üléseket egyes bennünket egyaránt érintő témákban akár a büntető, akár a közigazgatási kollégiummal a jövőben is elképzelhetőnek tartok.

A kollégiumi szakmai munka kollégiumi ülésekhez képest kevésbé látványos, de hasonlóan fontos területe a **tanácselnöki értekeztet**, amelyből az Igazgatási szabályzat 164. § (1) bekezdése alapján szintén legalább négyet kell tartani évente. Ezek napirendjén általában a gyors válaszokat igénylő vagy a másodfokú ítélezés jogegységének biztosítását, a tanácsok munkájának összehangolását igénylő jogalkalmazási kérdések megvitatása szerepel. A témától függően az eddigi gyakorlatnak megfelelően a tanácselnökök mellett az adott téma függvényében a többi érintett másodfokú bíró részvételére a jövőben is számítok. Fontosnak tartom, hogy ezek az értekezletek tartalmasan működjenek. Az eddigieknek megfelelően az ezekhez szükséges szakmai előterjesztések, anyagok összeállítását vállalom.

A Pécsi Törvényszéken és az illetékességi területén található járásbírói bíróságokon az előbbieket szerint az **ügyelosztási rend** az arányos munkaterhet biztosítja és érvényesülnek az automatizmus követelményei is. A várható személyi változásokkal összefüggésben azonban a törvényszéki elsőfokon az ügyelosztás kisebb korrekcióját, az érintett bírákkal is egyeztetve, elképzelhetőnek tartom. Nyugdíjazások esetén a másodfokú bíróságot is érinthetik a személyi változások, azonban a két tanács közötti jelenleg kialakult szakosodást hosszabb távon is megtartandónak gondolom.

4. Tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

A tárgyi és pénzügyi erőforrások megteremtése és az azokkal való gazdálkodás a törvényszék elnökének felelőssége. A kollégiumvezető feladata, hogy az ezekkel kapcsolatos terveinek megvalósítását a lehetőségeihez képest támogassa.

A Pécsi Törvényszék épületében az **elhelyezési körülmények** kifejezetten jónak mondhatók, minden bíró önálló dolgozószobával rendelkezik. Hasonló a helyzet a vidéki járásbíróságok többségén. A Pécsi Járásbírószágon azonban sajnálatos módon nem ilyen ideálisak az elhelyezés feltételei, jellemzően két bíró osztozik egy dolgozószobán.

A Pécsi Törvényszéken dolgozó kollégák a közeljövőben jelentős változások előtt állnak, mert a Közigazgatási Kollégium a törvényszék épületébe költözik. Az ehhez szükséges átalakítási munkálatok okozta kényelmetlenségek és a jelenleginél korlátozottabb tárgyalótermi kapacitás valamennyiünket nagy kihívások elé állít majd.

A **tárgyi eszközökkel** való ellátottság az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően kifejezetten jó, különösen informatikai téren. A bírák a bíróságon asztali számítógéppel, ahhoz két monitorral, lappal, a bíróságon kívüli munkavégzéshez távoli asztal hozzáféréssel, az „Út a jövőbe – innovációs eszközbeszerzés” projekt keretei között beszerzett mobil eszközökkel rendelkeznek. A tárgyalótermekben korszerű számítógépek állnak rendelkezésre, nyomtatóval is felszereltek. A munkát a kor követelményeinek megfelelő diktafonok, hangrögzítő- és beszédfelismerő szoftverek segítik. A kollégiumvezető feladata ezen a területen elsősorban az lehet, figyelemmel arra is, hogy az eszközök jelentős része hosszú évekkel ezelőtt került beszerzésre, így lassan cserére szorulnak, hogy a tárgyi eszközökkel kapcsolatos igényeket, problémákat közvetítse a törvényszék elnöke felé.

Az **informatikai** jellegű fejlesztésekre nyitott vagyok, az új programok, alkalmazások használatát gyorsan elsajátítom, ebben tölem telhetően kollégáimnak is szívesen segítek. A **beszédfelismerő szoftverek** használatát kifejezetten támogatom, én magam szívesen használom a szakmai és igazgatási munkámban egyaránt, mert sok szempontból gyorsítja és egyszerűsíti a munkavégzést. Ehhez ma már külön program sem szükséges, mert a Word szövegszerkesztőnek is van diktálást biztosító, jól használható funkciója. Tapasztalatom szerint a bíró kollégák többsége a melléklet beosztott igazságügyi alkalmazott munkájának köszönhetően idegenkedik a hasonló programok használatától. A bírósági titkárok mellett azonban törvényszékünkön nem minden területen dolgozik jegyzőkönyvvezető, a határozataikat többen maguk írják, így a beszédfelismerő használata számukra valóban érdemi, a munkavégzést gyorsító és a titkári munkateher csökkentését eredményező segítséget jelent. A korábbiakban ezen a téren már szereztünk kedvező tapasztalatot, amikor egy nagy munkateherrel dolgozó bírósági titkár időszaki mutatói jelentősen javultak, munkavégzése hatékonyabbá vált a beszédfelismerő program használatának köszönhetően.

A **mesterséges intelligencia** szerepe egyre növekszik, ami sok szempontból már napjainkban is segítséget jelenthet a bírói munkában. Néhány éven belül várhatóan a jelenleginél hangsúlyosabbá válik az alkalmazása, erre fel kell majd készülnünk, de az is nyilvánvaló, hogy a bírói döntésekben az emberi tényezőknek, a bíró judiciumának, empátiájának megkerülhetetlennek kell maradnia.

A bírák számára hozzáférhetőek a munkavégzéshez szükséges **adatbázisok**, online jogtár, döntvénytárak, de papír alapon is rendelkezésükre állnak egyes **szakkönyvek**, kommentárok, a

bíróság könyvtára. A bírák kifejezetten igénylik, hogy a legfontosabb jogszabályokhoz, kommentárokhoz és szakkönyvekhez papír alapon is hozzájussanak. Amennyiben ezek beszerzésére lehetőség nyílt, a kollégium vezetése a szükséges javaslatokat megtette a törvényszék elnöke részére. A tavalyi év során a Ptk. beszerzése történt meg valamennyi polgári bíró részére, idén a hatályos Pp. kinyomtatása és a bírák, bírósági titkárok, fogalmazók részére való kiosztása érdekében történt intézkedés. A jövőre nézve is a kollégiumvezető feladatának tartom, különösen a legfontosabb jogszabályok jelentős módosítása esetén azok beszerzését, a bírák ezzel kapcsolatos igényeinek továbbítását az igazgatási vezetés felé.

A Via Video projektnek köszönhetően kiépült a **távmeghallgatásra**, tárgyalótermi kép- és hangrögzítésre alkalmas rendszer. Az elmúlt évek során a bírák ezek használatát elsajátították és szívesen alkalmazzák az elektronikus hírközlő hálózat útján történő meghallgatást. Hasonlóképp nyitottak a Pp. 2024. évi XVII. törvénnyel történt módosítása által lehetővé tett egyszerűsített telekommunikációs jelenlét alkalmazására. Mindezt a jövőre nézve is ösztönözni kell, mert elterjedése az ügyek ésszerű időn belül történő befejezését és a takarékos gazdálkodást is elősegíti.

A pályamű készítésekor áttekintettem a kollégiumvezető-helyettesi álláshelyre benyújtott pályaművemet. Ebben 2019. októberében a Via Video rendszer kapcsán foglalmaztam meg, hogy a munkaidő jobb kihasználását segítené a rendszer alkalmazása egyes oktatások, szakmai megbeszélések során, különösen a Pécsi Törvényszék székhelyén kívül dolgozó kollégák esetén. Hasonló célra a jövőre nézve megfontolandónak találtam a Skype konferencia alkalmazását is, amelynek tesztelése épp azokban a napokban történt meg sikeresen. Ami akkor, a koronavírus járvány előtti időszakban még távlati célnak tűnt, a járványhelyzet folytán igen rövid idő alatt a mindennapjaink részévé, bevett gyakorlatunkká vált. A Skype, majd az azt váltó Microsoft Teams programot kollégiumi üléseken, szakmai megbeszéléseken rendszeresen használjuk, és ezt a jövőre nézve még gyakoribbá szándékozom tenni. A távollévő kollégák esetén ugyanis így közvetlenebb, kötetlenebb megbeszélésekre nyílik lehetőség, emellett időt, pénz takarítunk meg.

Hasonlóan idő- és pénztakarékos megoldás, hogy a kollégium az ügyelosztási rendekről kollégiumi ülés megtartása nélkül az Outlook program szavazógombjainak alkalmazásával **írásbeli szavazással** nyilvánít véleményt évek óta.

A bírák és igazságügyi alkalmazottak zavartalan munkavégzéséhez szükséges tárgyi feltételeket az előbbiek szerint biztosítotttnak látom.

A **pénzügyi gazdálkodás** körében a kollégiumvezető feladata az lehet, hogy segítse a törvényszék elnökének takarékos gazdálkodást célzó intézkedései érvényesülését.

A pénzügyi gazdálkodáshoz kapcsolódnak a költségmentes ellátmány terhére történő kifizetések, ezen a területen fontos figyelemmel kísérni a szakértői, fordítói és ügygondnoki díjak megállapításának gyakorlatát, az esetleges helytelen gyakorlatra a figyelmet fel kell hívni. Rendszeresek az ítélkezési tevékenységhez kapcsolódó kiadások elszámolásával, teljesítésének (szakértői-, védői-, tolmács díjak) ellenőrzésével kapcsolatos belső ellenőri vizsgálatok. A törvényszék belső ellenőrével ezen a területen hosszú évek óta jól együttműködünk, a vizsgálati megállapítások általánosítható tapasztalatait a kollégákkal megosztjuk.

5. A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége

A bíróságokba vetett társadalmi bizalom fenntartása és megerősítése, a bírósági szervezet integritása, az ítélkezés átláthatósága alapvető követelmény az igazságszolgáltatás valamennyi dolgozójával szemben. A bírósági vezetők esetén az igazgatási munka átláthatósága, kiszámíthatósága, ellenőrzöttsége elengedhetetlen. Ez napjainkban, amikor számos kritika éri a bírósági szervezetet, különösen fontos.

Az integritási szabályzatról szóló 6/2016. (V. 31.) OBH utasítás 5. § e) pontja alapján a **bíróságok integritása** a jogszabályoknak, az OBH elnökének szervezetszabályozó eszközeiben foglaltaknak megfelelő szervezeti működést, a bírák/igazságügyi alkalmazottak feladatainak feddhetetlen, pártatlan, befolyásmentes teljesítését jelenti. A bírósági vezetők fontos feladata a bíróságok integritásának biztosítása, valamennyi bírósági dolgozótól olyan magatartást kell megkövetelni, hogy az integritás megsértésének gyanúja se merüljön fel. A Pécsi Törvényszék integritásfelelőseként mindezek maradéktalan érvényesítését alapvető fontosságúnak tartom és örömmre szolgál, hogy az elmúlt évek során nem történt az integritási szabályzat III. fejezete szerinti integritást sértő esemény.

Az integritást veszélyeztető cselekményekre, magatartásokra rendszeresen fel kell hívni a figyelmet, erre a törvényszék vezetése kiemelt figyelmet fordít, az Alkotmányvédelmi Hivatal munkatársai a bírák és igazságügyi alkalmazottak **biztonságtudatos magatartásának** erősítése érdekében több esetben tartottak előadást törvényszékünkön.

A kollégiumvezetővel szemben alapvető elvárás nemcsak az integritást sértő magatartás kerülése, de még az integritás megsértése látszatának is az elkerülése.

A szervezeti integritás megvalósításának egyik legfontosabb eszköze, egyben a törvényes bíróhoz való jog biztosításának garanciája (Kúria Pfv.22.590/2017/12., BH2019. 302.) mind a társadalom tagjai, mind a bírák számára az **átlátható ügyelosztási rend**, amelynek nyilvánossága a bíróságok központi honlapján történő közzététellel, továbbá a bíróságok hirdetőtábláján történő kifüggesztéssel valósul meg. Az átláthatóság folyamatos biztosítása érdekében fontos feladat jogszabály- vagy személyi változás esetén az ügyelosztási rend aktualizálása és módosítása, vagy éppen kiegészítése, ha kirendelés történik a bíróságra. Az ügyelosztási rend elkészítése során törekedni kell az automatizmus kialakítására, mert az biztosítja az ügyek átlátható és arányos elosztását. A Pécsi Törvényszéken és az illetékességi területéhez tartozó helyi bíróságokon ez megvalósult. Az előzőekben már leírtak szerint az ügyelosztási rend elkészítésében és aktualizálásában fontos és folyamatos feladata van a kollégiumvezetőnek. Az ügyelosztási rendtől való, a Bszi. 11. § (2) bekezdése szerinti eltérésre kivételesen kerülhet sor, és felfogásom szerint indokát az ügyiraton rögzíteni kell.

A **kizárási ügyek** intézése az eljárási és igazgatási szabályoknak megfelelően történik. A legutóbb 2023-ban e tárgyban elvégzett vizsgálat lényeges hiányosságot nem tárt fel.

Az **átláthatóság** biztosítása a bírósági szervezeten belül is alapvető követelmény, a bírák és igazságügyi alkalmazottak irányába is meg kell valósulnia. Az érintettek bevonása a döntési folyamatokba elősegíti az intézkedés elfogadottságát és végrehajtását, ezért fontosnak gondolom, hogy a kollégium működési körébe tartozó igazgatási jellegű döntések az érintettek véleményének figyelembevételével, megfelelő előkészítést követően szülessenek meg. Az igazgatási döntések indokairól, háttéréről megfelelő tájékoztatást kell adni a kollégáknak.

A **kommunikáció** kiemelkedő jelentőségű, a belső nyilvánosság biztosítása az érintett kollégák időszerű, pontos és kellően részletes tájékoztatásával érhető el. A belső nyilvánosságot szolgálja a levelezőrendszer, a szakmai anyagok mappája és a Pécsi Törvényszék belső intranetes weboldala, amely a törvényszék szervezetén belül biztosítja az információk gyors megosztását.

A kollégium működését érintően a belső nyilvánosság biztosításának egyik eszköze a kollégiumvezető által a kollégium működéséről és saját igazgatási tevékenységről évente adott **beszámoló**, valamint az általa elvégzett szakmai és igazgatási ellenőrzések során tapasztaltokról adott tájékoztatás.

A bírósági integritás témája kapcsán kell szót ejteni a **panaszügyekről**. A törvényszékünkön kialakult gyakorlat szerint a panaszügyeket a kollégiumvezető intézi, ezért ez elmúlt néhány évben ilyen feladatot nem kellett ellátnom. Korábban járásbírósági elnökhelyettesként azonban feladatom volt a panaszok elbírálása, többszáz ilyen ügyet intéztem. Eddigi igazgatási munkám során mindig arra törekedtem, hogy a közérdekű bejelentések és panaszok intézésekor korrekt módon, pártatlanul és a határidőket betartva járjak el, az ügyfelek számára részletes, érthető tájékoztatást adjak. Alaptalan panasz vagy panasznak nem minősülő beadvány esetén is a tájékoztatásnak megfelelően indokoltnak kell lennie, hogy az ügyfél azt lássa, az ügyét alaposan megvizsgáltuk. Megalapozott panasz esetén haladéktalanul meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hibák kiküszöbölése érdekében, és az általánosítható tapasztalatokat az érintett személyi körrel megosztani. Ez a jövőre nézve is célként fogalmazható meg.

6. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése

A bíróságok munkáját a társadalom részéről nagy érdeklődés kíséri, minden évben a bírósági ügyekben érintett állampolgárok tízezrei kerülnek közvetlen kapcsolatba a bíróságokkal. A bírósági szervezet társadalmi megítélése szempontjából kiemelkedően fontos, hogy ennek során milyen tapasztalatokat szereznek az eljárások résztvevői.

A bíróságok központi **honlapján** a jogkereső közönség számára hasznos segítséget jelentő tájékoztató anyagok, nyomtatványok állnak rendelkezésre. Az E-ügyintézési szolgáltatások tapasztalatom szerint kedvező fogadtatásra találtak az ügyfelek részéről, és az E-akta bevezetése, az Ügyfél Iratbetekintő Rendszer az ügyfelek bírósághoz való hozzáférését egyszerűsítette. Az ítélezési munka átláthatóságát, a döntések megismerhetőségét biztosítja a Bírósági Határozatok Gyűjteménye.

A Pécsi Törvényszék internetes honlapja szintén számos, a bírósághoz fordulást megkönnyítő információt tartalmaz. A honlapon megtalálható a bírósági vezetők és a kezelőirodák ügyfélfogadási rendje, az Ügyfélszolgálat ideje, az ügyelosztási rendek, a tanúgondozók elérhetősége, számlaszámok, a közérdeklődésre számot tartó ügyekről adott tájékoztatók, egyéb fontos információk. A honlapra feltöltött adatok folyamatos aktualizálása ma már alapvető elvárás, az ügyszakot érintő tartalmak feltöltésére szükség esetén a kollégiumvezetőnek javaslatot kell tennie.

A bírósághoz hozzáférést biztosító egyik legfontosabb intézmény az **Ügyfélszolgálat**. Vármegyénkben 2021. május 7. napjától a járásbíróságok mellett a közigazgatási és munkaügyi, valamint a törvényszék elsőfokú hatáskörébe tartozó olyan ügyekben, ahol a jogi képviselő nem kötelező, a törvényszéken is működik Ügyfélszolgálat. Az ügyfelek az Ügyfélszolgálatot kizárólag előzetes időpont egyeztetést követően vehetik igénybe, a soron kívül

intézendő ügyeknek külön időpontok vannak fenntartva. Az előzetes regisztráció bevezetése az Ügyfélsegítő hatékonyságát segítette elő a tapasztalatok szerint.

A bírósághoz való hozzáféréssel összefüggésben kiemelendő a **kezelőirodák szerepe**, amelyek esetében elengedhetetlen, hogy az ügyfelek kulturált körülmények között, szakszerű, gyors és pontos tájékoztatást kapjanak, udvarias és segítőkész igazságügyi alkalmazottaktól. A jogkereső polgárok ugyanis számos esetben a kezelőirodán szerzik az első benyomást a bíróságokról. Mindennek megvalósítása érdekében fontos, hogy a kezelőirodák munkáját érintő jogszabályváltozásokról az ott dolgozó igazságügyi alkalmazottak kellő időben a szükséges tájékoztatást és szakmai segítséget megkapják.

Ehhez kapcsolódik, hogy a **joghallgatók képzése** érdekében a jövőben is kiemelten fontosnak találom a törvényszék bíráinak közreműködését a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karával fennálló együttműködés keretében a Jogklinika programban.

7. Képzés

A magas színvonalú, hatékony, időszerű ítélkezés egyik előfeltétele a bírák és igazságügyi alkalmazottak felkészültsége, magabiztos szakmai tudása. A változó jogszabályi környezet, az informatikai fejlesztések megkövetelik, hogy a bírák és igazságügyi alkalmazottak folyamatosan képezzék magukat annak érdekében, hogy az igazságszolgáltatás színvonala és hatékonysága növekedjen. A bírák és igazságügyi alkalmazottak képzéseken való aktív részvétele elengedhetetlen, mert csak így tudnak lépést tartani a jogszabályi és technikai változásokból eredő új követelményekkel. A szervezett képzések mellett a bírák és igazságügyi alkalmazottak önképzése is felértékelődött az elmúlt években, elősegítése érdekében a kollégium vezetésének a rendelkezésre álló szakmai anyagok megküldésével is segítenie kell a kollégák munkáját.

A közeljövő nagy kihívásának ezen a területen az E-ING rendszer gyakorlati alkalmazásának megkezdéséhez kapcsolódóan az érintett dolgozói kör erre való felkészítését tartom. Alapvető elvárás az ügyfelek érdekei és a bírósági szervezet tekintélyének megóvása érdekében is a bírósági elrendelések végrehajtható bejegyzése.

A Pécsi Törvényszék oktatásfelelőse a törvényszék elnökhelyettese, akinek munkáját a rendelkezésemre álló eszközökkel támogatni szeretném, vele jó együttműködésre törekszem.

Az elmúlt néhány év során a képzési rendszerben bekövetkezett változásoknak köszönhetően a központi képzésekről, témáit és színvonalát tekintve, nagyon sok pozitív visszajelzés érkezik a kollégáktól, felértékelődött az online képzések szerepe. Sajnos sokszor szembesülünk a jelentkezők egy részének visszautasításával. Jó lenne megoldást találni arra, hogy a képzéseken közzétett szakmai anyagok a résztvevőknél szélesebb kör számára elérhetőek legyenek. Helyi szinten én magam már osztottam meg kollégákkal ilyen módon rendelkezésemre álló szakmai anyagot. A jövőben ezzel kapcsolatban az oktatásfelelőssel egyeztetve és a képzéseken részt vevő kollégák bevonásával szeretném kialakítani annak gyakorlatát, hogy a központi képzések szakmai anyagait az érdeklődő kollégák számára hozzáférhetővé tegyük.

A Bszi. 121. § b) pontja, valamint az Igazgatási Szabályzat a képzés megszervezése, koordinálása tekintetében az ítélőtáblák elnökeire hárít többletfeladatokat. A Pécsi Ítélőtábla a képzések szervezése és koordinálása tekintetében aktív, az ítélőtáblával a Pécsi Törvényszék

ezen a területen jó kapcsolatot alakított ki, amelynek fenntartása és elmélyítése a jövőre nézve is cél.

A regionális és helyi képzésekkel kapcsolatban mind a megvitatandó témakörök kiválasztása, mind a képzők kijelölése körében a kollégium vezetésének szerepet kell vállalnia. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően a képzések témáját illetően célszerű felmérni, hogy a bíró kollégák részéről milyen képzések iránt van érdeklődés. A helyi képzések témaköreinek meghatározásakor szem előtt kell tartani, hogy mely jogintézménnyel kapcsolatban és jogterületen mutatkozik jogalkalmazási probléma és bizonytalanság.

A néhány évvel ezelőtti, elsősorban a Pp. hatályba lépése idején szerzett kedvező tapasztalatokból kiindulva a regionális és helyi képzésekbe nagyon fontosnak tartom a járásbírói bírák bevonását is képzőként. A jövőre nézve támogatom a workshop jellegű oktatások folytatását, mert ez az egyik legeredményesebb és legkedveltebb, legnagyobb élményt adó oktatási forma.

Az ítélkezés magas színvonalának fenntartása érdekében nagy hangsúlyt kell fektetni a következő generáció képzésére. A bírósági titkárok kapcsán ezt már részben érintettem, de a bírósági fogalmazók képzése legalább ilyen fontos. A bírósági fogalmazók szakvizsgára felkészítésében eddig is részt vettem, azt a jövőben is vállalom.

Az igazságügyi alkalmazottak képzését szolgálja a bírósági iratkezelési szabályokról készített, az ILIAS program részét képező, e-learning tananyag, amelynek aktualizálása folyamatos. A tananyag készítésével és aktualizálásával kapcsolatos munkában 2013 óta folyamatosan részt vettem, és azt ezirányú felkérés esetén a jövőben is szívesen vállalom. A program bevezetése óta tartott bírósági ügyviteli vizsgák tapasztalatai azt mutatják, hogy a tananyag alkalmas volt arra, hogy az igazságügyi alkalmazottak a segítségével önállóan elsajátítsák a vizsga eredményes letételéhez szükséges ismereteket. Az ügyviteli vizsgára való felkészülés mellett az egyre bővülő ügyviteli szabályokat felölelő tananyag valamennyi bírósági dolgozó számára segítséget nyújthat az ügyviteli ismeretei elmélyítéséhez, tudása ellenőrzéséhez.

Az előzőekben a kollégiumvezetői munkát érintő minden területen igyekeztem kifejezni a szakmai elképzeléseimet, egy valamiről nem ejtettem szót. Vezetőként mindig szem előtt kell tartanunk, hogy kollégáink emberek, közülük sokan évtizedek óta szolgálják elkötelezetten a szervezetet. Az elmúlt időszak társadalmi eseményei és a szervezetben jövőben várható változások sokukat bizonytalansággal, aggodalommal töltik el. Emiatt vezetőként alapvető kötelességemnek érzem, hogy a velük szemben megfogalmazott szakmai elvárások mellett mindig figyeljünk mentális jóllétükre, az esetleges kiegészítő megelőzésére, motivációjuk fenntartására. Az OBH ezt nyilvánvalóan felismerte, mert már rendszeressé váltak a „Burn out” témájú központi képzések, hasonlókra helyi szinten is igény lenne.

Az OBH elnökének képzés fejlesztésére vonatkozó stratégiai céljának része az **együttműködés a többi hivatásrenddel**.

A Pécsi Ügyvédi Kamarával fontos a jó szakmai együttműködés fenntartása, ahogy a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karával is.

A végrehajtási ügyek átadása kapcsán jó kapcsolatot alakítottunk ki az adóhatósággal, ezt szeretném megőrizni.

A Baranya Megyei Kormányhivatal járási hivatalainak szakigazgatási osztályaival szintén jó kapcsolatot kell ápolni, elsősorban gyámhivatalaival a családjogi és gondnoksági perekben, valamint a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálattal. Utóbbival korábban több esetben került sor szakmai megbeszélésekre, elsősorban a kapcsolattartás témájában. Az elmúlt év óta tervezzük a következő egyeztetést, amelyre reményeim szerint ebben az évben sor kerülhet. A jelzőrendszer tagjai számára szervezett éves értekezleteken részt veszünk.

A bírósági végrehajtókkal és a közjegyzőkkel korrekt munkakapcsolatot ápolunk, azonban ennek során mindig szem előtt kell tartanunk az integritás szempontjait, mert a végrehajtók intézkedései tekintetében és a közjegyzői határozatok felülbírálatakor is jogorvoslati fórumként jár el a bíróság. A másodfokú tanácsok tapasztalatai azt mutatják, hogy a közjegyzők gyakorlata több területen (hagyatéki ügyek, végrehajtási ügyek) felvet olyan kérdéseket, amelyeket idővel szakmai megbeszélés keretei között lenne célszerű megvitatni.

8. Záró gondolatok

A Pécsi Törvényszék hivatalban lévő kollégiumvezető-helyetteseként a kollégiumvezetői álláshelyre benyújtott pályamű zárszámban úgy lenne illendő, hogy az eddigi munka folytatásához kérem kollégáim bizalmát. Feladataimat az elmúlt években lelkiismeretesen, a legjobb tudásom szerint igyekeztem ellátni, én magam is rengeteget tanultam. A pályaműben talán sikerült érzékeltetni, hogy talán nem minden szempontból vagyok elégedett, mert maradtak elvégzetlen feladatok. Az eddigi tapasztalatokból tanulva, a korábbiakhoz képest kissé eltérő hangsúlyokkal szeretném a közös munkát folytatni, remélve, hogy a munka iránti elhivatottságomat bizonyítani tudtam az elmúlt öt év során.

Úgy érzem, egykori kollégiumvezetőnk, dr. Lábady Tamás bevezető elején idézett gondolata jól összefoglalja a bírói hivatás szellemiségét, mert világosan kijelöli hivatásunk középpontját: a jog szolgáltatását. Kifejezi egyben a bíró társadalmi felelősségét és e szerep tisztaságát, azt, hogy a bíró nem hatalmat gyakorol. Ez a gondolat számomra nem csupán iránymutatás, hanem a bírói hivatás erkölcsi alapja, amelyet pályám során ezután is mindig szem előtt kívánok tartani.

Az előbbi elképzelések megvalósításához kérem az Országos Bírósági Hivatal Elnöke és bírótársaim bizalmát és támogatását.

Pécs, 2025. április 8.

Dr. Bence Krisztina
kollégiumvezető-helyettes